

Gyarmati Csaba: Hungaricum

Az EPHAP csoport képei a 8–9. oldalon

Komlós Attila

Új-Zéland

5. oldal

Szentiványi Árpád

Makaó

7. oldal

Szarvas István

Szarvasi sikerek

19. oldal

Kocsis József

Amaranthus

4., 13. oldal

Bandi András

Fővárosi törekvések

11. oldal

Lenkey István

Vata Emil kiállításáról

23. oldal

Búcsú Szántó Dezsőtől

2., 3. oldal

Jéki László

Metaanyagok és teleportálás

21. oldal

Motesiky Árpád

Balassi-emplékelyek a Felvidéken

27. oldal

Tartalom

Kocsis József:	
Amaranthus	4
Komlós Attila:	
Új-Zéland	5
Rónaky Edit:	
Szegény Yorick	6
Szentiványi Árpád:	
Makaó	7
Tám László rovata:	
Az EPHAP csoport képei	8–9
Videcz Ferenc:	
Pszichoanalízis – 2.	10
Bandi András írása	
Videcz Ferenc verse	
Kamarás Klára verse	11
Antos Árpád:	
Barangolások Erdélyben	12
Kocsis József:	
Amaranthus – folyt.	13
Szarvas István írása	14
Fiatalok oldala	
Versek, próza, rajz	15
Rejtvények, varázskép	16–17
Kadosa Beatrix írása	
Gergő-könyvek rajongói	18
Szarvas István:	
Szarvasi sikerek	19
Czupy György: Világjáró	
Berzenczey László	20
Jéki László: Metaanyagok és teleportálás	21
Rónai Béla:	
Magyarul – magyarul	
Rónaky Edit írása	22
Winkler András:	
Próza gondolatok	
Lenkey István írása	23
Dr. Vargha Dezső:	
„Hol vannak a katonák?”	24
Bányai Tamás (Észak-Karolina):	
Jegyzetek	25
Rónaky Edit írása	
Káplár László Alapítvány	26
Motesiky Árpád (Szlovákia):	
Balassi-émlékelyek	27
Szigetvári Krisztián 2/3 oldala	
Rónaky Edit: Humor	28
Logika- és memóriafejlesztés	29
Az Alexandra újdonságai	
Törtély Zsuzsa írása	
Szarvas István írása	30
Rádióműsor, könyvajánló	31

Búcsú Szántó Dezsőtől

1997 őszén találkoztam először Szántó Dezsővel, a Mohácsi Farostlemezgyár vezérigazgatójával. A szintén mohácsi Baricz Imre ajánlotta, hogy támogatót keresve lapindítási ötletemhez vele vegyem fel a kapcsolatot. Akkor még csak a fejemben létezett a Hetedhéthatár, az újság címe sem volt meg, csak az, hogy miről fog szólni a 32 oldal: jó szót ad verssel és prózával fiatalok, középkorúak és idősebbek tollából, emellé szórakozást is nyújt, rejtvényekkel, humorral. Mindezt előadtam egy racionálisan gondolkodó mérnöknek, aki figyelmesen végighallgatott, majd közölte, hogy az első három számot hirdetéssel támogatják, aztán majd meglátjuk. Megjelent a Hetedhéthatár első három száma, és ezt követően azt ajánlotta: kössük meg az éves szerződést. Aztán minden évben ezt a szerződést a lap X. évfolyamáig megújítottuk. Összesen 206 szám megjelenését támogatta a MOFA.

A 200. szám ünnepségét tartottuk 2005 novemberében, a pécsi városi sportcsarnokban. Szántó Dezső éppen aznap ment CT-re, ezért nem tudott ott lenni a délutáni rendezvényen. De – mint Winkler András is írja a 3. oldalon – este eljött közénk, és azt mondta, nincs semmi különös. Felesége félrehívott, és közölte: dehogy nincs... Azóta nem telt el úgy nap, hogy ne gondoltam volna rá. Hiszen nap mint nap az újsággal foglalkoztam, amelyhez ő szervesen hozzátartozott: nélküle, a közel egy évtizedes stabil támogató nélkül nem lett volna Hetedhéthatár.

Szántó Dezső 15 hónapos küzdelme a betegséggel most februárban véget ért. 23-án kísértük utolsó útjára a mohácsi református temetőben. Felesége, gyermekei, testvére és a rokonság mellett gyáriak, helybeliek, üzleti partnerek, politikusok búcsúztak nagy tisztelettel Mohács díszpolgárától.

Dombyné Szántó Melánia, az egyedül maradt testvér írta búcsúzóul öccsének, Szántó Dezsőnek:

„... Te voltál támaszom, vigaszom a bajban,
Mindig segítettél, nem hagytál magamra.
Legyen az kicsi vagy nagy gond,
Amint megtudtad, máris orvosoltad.

Családi örökségünk a munka szeretete,
Mindkettőnk öröme kísért az életben.
Te a gyárban, én az iskolában tettük a dolgunk,
Vívtuk a csatánkat, olykor ha kilátástalan is,
Nem fáradtunk tenni és tudtunk egymás sikerén örülni...”

A testvéri szavak igazságát mindenki alátámasztja, aki Szántó Dezsőt ismerte: élete volt a gyár és vezérelve a segítségnyújtás. A családon kívül a gyáriak, a város is mindig számíthatott rá. Mert a racionális mérnök, a vezérigazgató EMBER volt, különösen fogékony EMBER – erdélyi és olasz dédanyák, dédapák, nagyanyák, nagyapák vére folyt az ereiben. Mindig a szívére hallgatva állt a jó dolgok mellé. Elismerte azok tevékenységét, akik a lelküket adták abba, amit csináltak: éppen ezért tisztelte az utolsó bocskorkészítőt, a mohácsi Farkas Gyuri bácsit; a majsai templom megmentőjét, Bugarszki Norbertet; művészetpedagógus nővérét, a Budapesten élő Dombyné Szántó Melániát – és még sorolhatnám a személyeket. Továbbá tisztelte az arra méltó elődöket, mind a farostlemezgyártás, mind az élet különböző területein.

Szántó Dezső hiányát nem lehet pótolni. Mi, itt maradtak, egyet tehetünk: hozzá méltón próbálunk élni, az ő mércéjéhez viszonyítva próbálunk meg jók lenni egymáshoz, egymásért – örte.

L. Csépanyi Katalin

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiafigyelője

az **OBSERVER**

Observer Budapest
Médiafigyelő Kft.

1084 Budapest, VIII., Auróra u. 11. Tel.: 303-4744, <http://www.observer.hu>

Közérdekű magazin

Szerkeszti: **L. Csépanyi Katalin**

Kiadja a Héthatár Bt. A kiadásért a kiadó vezetője felel.

Postacím: 7614 Pécs, Pf. 59.

A kiadó címe: 7761 Kozármisleny, Mikszáth Kálmán u. 24.

Telefon/fax: 72/370-264 • Mobil: 30/575-3997 • e-mail: hethatar@t-online.hu

Internet elérhetőség: www.hetedhethatar.hu, hethatar@hetedhethatar.hu

Tördelés: Edenscript Kft. 7625 Pécs, Vilmos u. 39/a., www.edenscript.hu

Előfizethető a kiadónál.

Előfizetési díj 12 számra: 1150 Ft.

Bankszámlaszám: 50100112-12005985

Készült a Bornus Nyomdában, Pécs, Közraktár u. 4-6. Felelős vezető: Borbély Tamás

ISSN-1418-1096

HETEDHÉTHATÁR

e.script
fordítóiroda

Fordítás 6 órással
3, 2, 1 napos vagy határidővel!

1,5 Ft/karakter (+ÁFA),
angol és német nyelvekről **szóközlők nélkül!**

Nyitva: hétköznap 08.00-19.00

7624 Pécs, Hungária u. 14.
Tel./fax: 72/227-350 info@edenscript.hu

Meghalt Szántó Dezső

1951–2007

2007. február 13-án meghalt Szántó Dezső a Mohácsi Farostlemezyár, majd a KRONOSPAN-MOFA Hungary Kft. vezérigazgatója. Fiatalon, 56. életévében, nagyon korán csatlakozott örökre a magyar faipar legendás nagyjaihoz. Kitartóan harcolt a rettenetes kórral, és nem akarta megadni magát. Mikor halálhíre érkezett Kijevből, ahová a gyógyulás utolsó reménysugara repítette, akkor érezte környezete, érezték barátai, munkatársai, hogy elment a vezér. Mert a vezérigazgató az cím volt, de ő igazi vezérünk volt. Utolsó ölelését ma is érezzük: a szülőváros, Mohács, a farostlemezyár, a munkatársak, az egyetemi hallgatók, tanítványai, barátai. A születő új farostlemezyár minden épületéből, a gépekből, de a Duna vizén át is ő mosolyog biztatón felénk: folytassátok, amit együtt kezdtünk, és biztatok a sikerben.

Dezső barátunk már ott ül a többiek között a nekünk megközelíthetetlen irodában Fáy Mihállyal, Balogh Gáborral, Amrik Lászlóval, Miklai Jenővel, a farostlemezyár régi nagyaival. Ez a szoba kísértetiesen hasonlít a MOFA régi igazgatósági szobájára. Azt

hinné az ember, hogy az átalakított irodaházból magával vitte a sok siker, harc, alkotás színhelyét. És Dezső már felkereste Szent Józsefet, a fával dolgozók védőszentjét, és támogatást kért az ittmaradottaknak. Szent József magához ölelte nemes lelkét.

Szántó Dezső 1951. augusztus 4-én született Mohácson. A művészetekhez és a műszaki világhoz egyaránt vonzódó fiatalember a Budapesti Műszaki Egyetemre iratkozhatott, ahol a Villamosmérnöki Karon 1975-ben szerzett diplomát Erősáramú Szakon. A Műegyetemen és a Villamosmérnöki Kutatóintézetben keresztül vezetett az útja haza Mohácsra a Farostlemezyárba, ahonnan csak a halál ragadhatta el. Csaknem harminc éven át dolgozott, alkotott a MOFA-ban. Műszaki főmérnök lett, majd 1990-től az MOFA igazgatója, 1992-től vezérigazgatója volt. Az átalakult új gyárnak első vezérigazgatója.

Nevéhez fűződik a MOFA sikeres privatizációja, és döntő szerepe volt a KRONOSPAN-MOFA Kft. létrehozásában, amivel megmentette a farostlemezyártást hazánkban. Mint racionálisan gondolkodó mérnökember pontosan tudta, mint kell tennie a gyárért és Mohács városáért.

Felejthetetlenek a MOFA Napok, ahol a gyár minden dolgozója, munkatársa együtt volt. Hiszen a Hunyadi utcai családját éppúgy szerette, segítette, támogatta, mint a Budapesti országúti nagy családot. A távozásakor érzett fájdalmat az érte igazán, aki együtt dolgozhatott vele, és most mintha apját vesztette volna el.

Pontosan kiszámította, hogy a rosszul értelmezett zöld energia hamarosan megfoszthatja a hazai falemezgyártást, de más ágazatokat is a fa alapanyagától. Figyelmeztetett, érvelt, politizált: a Hetedhétátár hasábjain is. Nemcsak a magyar faipar gyászolja egyik legtapasztaltabb legnagyobb tudású szakemberét, hanem a magyar erdők is gyászolják védelmezőjüket.

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Kara a kiváló előadót, számos országos kutatómunka támogatóját és közreműködőjét, a hallgatóság nagy barátját gyászolja. Az évek során Szántó Dezső a selmeci-soproni diákhagyományok jeles védnöke lett, és az egyik Mohácsi Szakestélyen az alias „Rostnyűvő” nevet kapta. Az idős „fírmát” az évente érkező „balekság” nagy tisztelettel övezte. Dezső megszabadulva a földi szenvedésektől hamarosan invitáló cédulát kap az égi Szakestélyre, és míg mi

nem tudjuk visszatartani könnyeinket, őt ott örömmel fogadják.

Szántó Dezső tapasztalatait, kutató-fejlesztő munkája eredményeit könyvfejezetekben, tudományos és népszerűsítő tanulmányokban foglalta össze. Emberségét mi őrizzük, és mindig eszünkbe jut, ha a szép felhőket nézzük a Duna felett.

Mindhalálig hűséges fia volt Mohács városának. Mi, a másvidékről jöttek, láttuk, tapasztaltuk igazán azt az önzetlen, odaadó, sohasem hivalkodó munkát, amit városáért tett. A Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara elnökeként is a városért dolgozott. Magáénak érezte a történelmi várost, és nevezetességeinek megóvásáért is sokat tett. A felújított Csatatéri emlékkápolna, a Székelykapu, a II. Lajos emlékmű a MOFA, Szántó Dezső keze nyomát viseli. Mohács városa 2003-ban díszpolgárává választotta. Rövidre szabott életében sok elismerést kapott: 2000-ben Podmaniczky Díjat és MOFA Díjat, 2002-ben a Nyugat-Magyarországi Egyetem Pro Universitate Soproniensi Kitüntetését, 2006-ban Fáy Mihály Díjat vehetett át. A Nyugat-Magyarországi Egyetem Szenátusa által adományozott Nyugat-Magyarországi Egyetemért Emlékérem átadó ünnepségét már nem várta meg, azt minden bizonnyal faipari mérnök fia veszi majd át.

Legutoljára hagytuk a Hetedhétátárt. A 200. szám megjelenésekor rendezett szép ünnepség után feleségével eljött közénk. Aznap tudta meg, hogy mennyire beteg. Mégis jelzésértékű volt, hogy eljött közénk. Mintha azt mondta volna, vigyázzatok a Hetedhétátárra. Most a Hetedhétátár is búcsúzik Szántó Dezsőtől, aki nélkül ez az újság ma nem létezhetne.

Hiába távolodik tőlünk Dezső, gondoskodó, meleg ölelése nem enged bennünket, velünk marad.

Már bomlik a test,
de még ragyog a lélek.
A gondolatok
nagyon sokáig élnek.

Főtámogató

PVV
PÉCSI VÁROSÜZEMELÉSI ÉS
VAGYONGAZDÁLKODÁSI ZÁRTKÖRŰEN
MŰKÖDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

„Pécs a térképen egy város,
de nekünk sokkal több annál.”

Támogatók:

BIOKOM Kft.

Pécsi Vízmű Zrt.

BÉV Zrt.

Bázis-Art Generál

Finish 987 Kft.

Szigetvári Takarékszövetkezet

Iparos Kisvendéglő

Netmester Produkció
www.netmester.hu

WINKLER ANDRÁS

Következő számunk április 6-án jelenik meg.

Kocsis József

Amaranthus

József Kocsis

A szép nevű növény széttárt, mozaikszerűen erezett, kárminba játszó nagy levelei alá egyszínű, csillogó kaspót kanyarít a képzelet, sötét színűt, talán kékes árnyalatút, vagy a grafitnál sötétebb szürkét, komolyat mindenesetre, hogy kiemelje az elképzelt virág dallamosan konduló nevéhez illő ünnepi hangulatot. Tudom, mert próbát tettem, Irénnel az udvarukban évek óta lakatlan disznóolat szedjük szét Bonyhádon, feleslegessé vált, csúfságnak van csak; a helyébe egyszerű kerítést tervezünk hullámpalából, az kellő takarást nyújt, és ha elé virág kerül később, amaranthus talán, az barátságossá teheti a sivár térhatárolót. A kedvesemtől kérdeztem, milyennek képzelet a kellemes hangzású név mögött rejtőző növényt. Most csalódottan néz rám, amikor leleplezem:

– Sárgásan zöld virágzatú, dudvás szárú gyomnövény. Közönséges nevén disznóparéj.

– Az amaranthus? Ilyen pompázatos neve van egy pocsek gaznak? Ez szélhámosság...

A disznóparéjt Irén jól ismeri, túlságosan is közeli ismerőse ez a nyúlánk, egy éves gyomféle, gyerekkorában zsákszámmra szedték Imre öccsével, kerékpáron tolták haza naponta a tömött zsákokat, hogy apjuknak – meg, persze, az ő lakójának – a kedvére tegyenek.

– Rabszolgamunka volt – meséli –, ha visszaemlékezem, úgy tűnik, ezzel telt az egész gyerekkorom. Rejtély, hogy hogyan fedezhette fel apánk azt a lelőhelyet. A lehető legtávolabb a lakásunktól...

A zöld paréjnak ilyen a természete, kerüli a keményre taposott udvarokat, kifejezetten kedveli a külterületi korhadékos-szemetes részeket, a laza öntéstala-

jokat. Itt megtelepszik, sarjtelepei viharos gyorsasággal szétterjednek, közrefogják a keleti szarkaláb, a csillagpázsit, a kövér porcsin, a fehér, cigány és labodás ökörfarkkóró töveket, ezek közt jól érzi magát, de keresi a tőtíppan és a töviscserje társaságát is. Az embertől idegenkedik. Az ember gyerekétől is, pedig az csak felnőtti parancsra, ímmel-ámmal tépdesi.

Jól haladunk a bontással, pedig nincs könnyű dolgunk. Tölgyfából készült deszkák és vastag gerendák tapadnak egymáshoz szakszerű csapolással. Bámulatos az alaposság, ahogyan a régiek berendezték az életüket az örökkévalóság ígézetében. Az idő, persze, nagy úr. Vasfogának őrlő munkájába besegített a több nemzedéknyi hízóállomány rácsálása is, rombolásuk nyomot hagyott a nemes anyagból készült, hullámvonalas cirádákkal szegett tetszetős építményen, néhány kilazult deszka jelzi ezt; a visszafoltozás elnagyolt, kezdetleges megoldásmódjai árulkodóak: elgörbült szögek, félig beütött, aztán elfektetve a tölgyfába döngölt szögmaradványok, rozsdátt drótszalak, ismeretlen eredetű fémdarabkák jelzik a gazdaváltozást.

– Ezek már apám ügyeskedéseit őrzik – mondja Irén, és nemcsak a szögekre emlékezik, hanem a szögelés ritmustalan, fémes pendüléseire, a melléüteseket követő káromkodásokra, szisszenésekre is. Ezek a hangok vesznek körül, amíg dolgozunk, apja ott motoz körülöttünk, fejszoválvá nézi rontó munkánkat, és arra gondol, kár érte, jó lenne még valamire. És tényleg, valamikor minden jó lehet még valamire. Csakhát ki győzi azt kívánni. Irén gondolatai is az ő körül csatangolhatnak, mert ezt mondja:

– Apámat, amikor ideköltöttünk, a tágas disznóól látványa felvillanyozta. Kitalálta, hogy hízót kellene nevelnünk. Megvinnék kismalac korában, beleletenénk, ami egyébként veszendőbe menne a ház körül, és ha jó nagyra megnőne, és kigömbölyödne tetszetősen, levághatnánk, lenne hús is, zsír is elegendő egész évre. És szinte ingyen volna, csak a malac árát kellene megfizetni, meg ami kevés kukorica, árpa szükséges a moslák és a zöld mellé; javarészt élélne azon, ami így is, úgy is keletkezik magától, és csak elmegyünk mellette, hagyjuk veszendőbe menni. Apám olyan lelkesen ecsetelgette várható jólétünk ilyen formán történő kiteljesítését, hogy arca beillett volna illusztrációnak egy József Attila kötetbe, ezekhez a sorokhoz: „Láttam a boldogságot én, lány volt, szőke és másfél mázsa...” – pedig csak a lelki szemeivel látta, de már ettől rózsaszínbe fordult a világ körülötte. Az ől nem is maradt sokáig üresen.

Első hízónk haszonállati minőségben kezdett növekedni, ám ezt a szigorúan üzleti viszonyt csakhamar heves érzelmi kapcsolat változtatta familiárisrá. Apánk dédelgette a növendék jószágot, vakargatta a hátát, friss zölddel, alkalmi konyhai csemegékkel kényeztette, látszott, legszívesebben ölbe venné. Anyánk szerint szekírozta, nem hagyta nyugton, a folytonos zaklatástól csak soványodni lehet, nem hízni, mondogatta, de akár a falnak is beszélhetett volna. Az első kánikulai napon apánk kieszelte, hogy hűtőfürdőt alkalmaz az ől komfortosabbá tétele érdekében. A kerti csapra hollandier anyával gumitömítőt szerelt, elért a cső az ólig bő-

(folytatás a 13. oldalon)

IPAROS KISVENDÉGLŐ

... NEM CSAK IPAROSOKNAK

Magyaros és nemzetközi ételekkel várjuk Önt.
Különtermeinkben 20-tól 140 főig rendezvényeket,
igény szerint kitelepülést vállalunk.

Pécs, Rákóczi út 24-26. Tel.: 72/333-400, 30/9373-400

Nyitva: minden nap 11.30-22.00-ig

Komlós Attila

Komlós Attila

Auckland az ország legnagyobb városa, az északi-sziget Csendes-óceán felőli oldalán, a Hauraki-öböl partján helyezkedik el. A vitorlák városának is nevezik, csodálatos tengerpartjáról, kikötőiről és parkjairól híres. Noha nem ez a főváros, hanem Wellington, mégis Új-Zéland kereskedelmi és kulturális központja. Pezsgő élettel teli világváros, soknemzetiségű lakossággal és rengeteg turistával, akik a Föld minden tájáról érkeznek ide.

Maori épület belseje a nemzeti múzeumban

A mai város területén a maorik alapítottak települést az 1300-as években. 1840-ben William Hobson, Új-Zéland akkor kinevezett kormányzója az ország fővárosának jelölte ki. Eleinte a kikötő környékén terjeszkedett a város, majd a 20. század elején a vasút- és közútépítés fellendülésével kiterjedése és lakosság száma gyorsan növekedett. A város és környéke történetéről olvashatunk érdekességeket szerzőtársunk, Szentiványi Árpád írásában, mely a Hetedhéthatár 2003. évi 11. és 12. számában jelent meg.

Népsűrűsége rendkívül alacsony, az elővárosi jellegű beépítés dominál – 1,2 millió ember él egy megközelítőleg London nagyságú területen. Auckland sok kultúra otthona. Lakosságának legnagyobb hányadát az európaiak alkotják (56,5%), de magas a kelet- és dél-ázsiai, valamint a csendes-óceáni bevándorlók aránya is. Az őslakos maorik a város lakóinak 11%-át képezik. Ennek megfelelően a vallások sokszínűsége is szembeötlő. Békésen megfér egymás mellett az anglikán, katolikus, presbiteriánus, buddhista, iszlám, szikh, hindu népesség. Ah-

Új-Zéland – 2.

Auckland, a vitorlák városa

hoz hogy ennyire élhető, kedvelt város legyen, a sokszínű kultúra mellett hozzájárul még kedvező fekvése, kellemes enyhe éghajlata, tiszta levegője, az oktatási intézmények és munkahelyek széles választéka, a számos pihenési és kikapcsolódási lehetőség. Auckland a városok életminősége alapján felállított világranglista ötödik helyén áll! Láthatjuk, hogy nem véletlenül népszerű hely, mind a letelepedés, mind a turizmus szempontjából.

Elsőként a felhőkarcolókkal teli belvárosban teszünk egy sétát. Ez a modern és régi épületek harmonikus egységét képező városrész Auckland üzleti életének központja. Látványosságával és méretével kimagaslik az 1997-ben elkészült Sky Tower, a 328 méter magas tévétorony, a déli félgömb legmagasabb építménye. Kilátószintjéről élénk tárlat a környék, a látóhatáron vulkáni kúpok sorakoznak, a kikötőben ezernyi hajó vitorlája fehérlik. A belváros pedig a szó szoros értelmében alattunk terül el – ugyanis két helyen vastag üvegből készült a padló, melyre nyugodtan ráállhatunk.

A város fontos nevezetessége az Auckland War Memorial Museum, ami a nevével ellentétben elsősorban nem hadtörténeti kiállítás, ha-

Kilátás a magasból

nem egy rendkívül látványos kultúrtörténeti és természettudományi bemutató, melynek központjában az ősi maori kultúra tárgyi emlékei láthatók, illetve megismerhetjük a térség geológiáját, élővilágának sokszínűségét. A múzeum körüli hatalmas park a sportolók – kocogók, görkorisok és nem utolsósorban a krikettezők kedvelt helye.

Krikettezők a parkban

A kikötő környéke rendkívül népszerű, ahol vendéglők sokasága található, esténként nehezen lehet szabad asztalt találni. Érdemes itt zárunk a kellemes november eleji, tavaszi napot!

(A szerző felvételei)

Régi és modern

Lábunk alatt a város

A kis Hóvirág

Így télvíz vége felé az erdők mélyén sok kis hóvirág nyitja ki szirmait, hirdelve az új életet, a tavasz közeledtét. Az új jövevényekről csak a mellettük álló virágok, fák tudják, hogy immár a világon vannak.

Csak Ők láthatták, hogy közülük talán a legszebb kis hóvirág,

Feketű Emma Luca február 9-én

nyitotta ki szirmait.

Emma Luca olyan kedves és szép kis hóvirág, hogy csupán megszületésével természet örömet és szeretetet adott azoknak az embereknek, akik láthatták, megismerhették Őt. Mi, a szülei azt szeretnénk, hogy Emma Luca egész életében hasonlóan sok szeretetet tudjon adni minél több embernek! Olyan tiszta szeretetet, amelyet csak egy szál hóvirág adhat.

EMŐKE – CSABA

Rónaky Edit

A függönyhúzókató köpönyegében Németh János

Szegény Yorick a Pécsi Harmadik Színházban

Rónaky Edit

Diákkorom egyik nagy filmélménye – a *Jelentéktelen emberek* – elevenedett fel emlékezetemben a Pécsi Harmadik Színházban látott *Szegény Yorick* című briliáns monodráma előadásán. Ennek a darabnak is egy hétköznapi átlagember a hőse: egy színpadi munkás, Ingo Sassmann függönyhúzókató kelékes, aki az egyik színházi alkalmazott bejelentése után – mely szerint „A Hamlet ma esti előadása elmarad!” – a kulisszák lebontása közben beszélni kezd a közönséghez. Eleinte humorizálva, majd egyre keserűbben meséli: milyennek lehet látni a színpadon történeteket a közönség és a szereplők nézőpontjától eltérően – a színpad széléről, sarokba szorítva, oldalról és hátulról, a fonákján.

S Hamlet történetének eljátszós mesélése közben saját sorsa is a nézők elé tárul. Vidéki színészként fiatalon ő is játszotta a dán királyfit és más jelentős darabok hőseit. Mindez hitelessé válik, mert különböző karakterek és helyzetek sokaságát rögtönzi szemünk előtt gyors egymásutánban, tehetségesen.

Sziporkázó, ahogy bemutatja: hogyan fogadja a tapsot a megközelíthetetlen, a meghatott, a hiú s a főszerepet játszó színész.

Megtudjuk tőle: karrierjének az vetett végét, hogy a *Szabin nők elrablásának* bemutatóján partnerének – a színház igazgatójának – kiejtett protézisét véletlenül (de jól láthatóan) sarkával a színpad szélére pöckölte. Ahogy ezt elmondja és eljátssza, az komikus, nevetünk is rajta, de aztán – ahogy a vele történt tragikomikus sztorikat tovább halljuk – egy-

Fotó: Kálmány Ferenc

re inkább átérezzük fájdalmát. Mígnem eljut élete nagy drámájához: vele párban még Rómeó és Júlia szerelmét is eljátszó színész-nő-feleségének – Rebekának – tragikus balesetéhez, majd öngyilkosságához. Eközben

érkezik el a Hamlet eseménysorának lezárásához is, kiissza a királyné halálát okozó mérget, s a földre rogyva meghal. E hitelesnek látszó halál után a ráirányított színpadi fényben felül, és bemondja a Hamlet zárómondatát: „Utána néma csend.”

És miközben mi, valóban elcsendesedő nézők megdöbbenünk e kettős tragédián, átéljük saját életünk sérelmeit, mellőzöttségünket, főnökeink packázásait, már jön is a „tapsrend”: a tetszésnyilvánítás fogadásának különböző változatait újra láthatjuk a főszereplőtől – most már a függöny előtt. Tragédia? Komédia?

Walter Levandowsky remekműve nagy kihívás egy színész számára, és csak egészen kivételes tehetséggel lehet ilyen bravúrosan eljátszani ezt az egy óránál is hosszabb időtartamú, de gyorsan pergő darabot, melyben alkalom nyílik egy teljes előadói eszköztár látványos bemutatására. A *Bodonyi József* kiváló fordításával és rendezésével előadott mű igazi jutalomjáték az ötvenéves színművész: *Németh János* számára, akitől már sok nagyszerű alakítást láthattunk, de ezt a figurát – akár a darabban használt köpönyegét – mintha egyenesen rá szabták volna.

Szentiványi Árpád

Makaó – Kelet Monte Carlója

Szentiványi Árpád

Talán szerencsésnek mondhatjuk azokat az embereket, akiknek országát a tenger sós habjai nyaldosnak, mert a tenger mágikus erővel hat az emberekre. A szirének erejével parancsolólag hívja, hívogatja az embert, az embereket, hogy nevenségesen kicsi és törékeny hajójával (Kolumbusz vezérhajója is csak 90 feet hosszú és 16 feet széles volt) hagyja el a biztos földet és próbáljon szerencsét, gazdagodjon meg, fedezzen fel ismeretlen tájakat, földrészeket. (1 feet = 3 foot, 1 foot = 30,48 cm)

Mert aki tengerre merészkedik, az a Fortuna istenasszonnyal is jóba kell legyen. Az ókortól napjainkig nagyon sokan elindultak szerencsét próbálni a tengeren, de nagyon kevés embernek sikerült ez, legnagyobb részük a tenger mélyén alussza örök álmát.

Aki Európától végighajózza Afrika nyugati részét, az aránylag csendes és napfényes Atlanti-óceánt és Fokföldet elhagyva, Afrika déli hegyfokához, a híres Jóreménység fokához ér, mondjon le minden reményről (angolul: Cape of Good Hope). Ezt az 52 km hosszú domboz félszigetet Bartholomeo Diaz 1486-ban fedezte fel és azon erős viharról, amely itt a hajóst elkapta s messze dél felé üzte, Cabo de los Tormentosnak keresztelte el, csak később kapta meg a mai nevét. (Írja a Révai Lexikon 11. kötet 37. oldalán.) Ezt jómagam is élvezhettem, amikor 1957-ben a 22 ezer tonnás „Fairsea” nevű olasz hajóval a Szuezi-csatorna lezárása miatt Ausztráliába való utazásom alkalmával meg kellett kerülni Afrikát, a Jóreménység fokának elhagyása után az Indiai-óceán álladóan háborgott és még a tenger színe is megváltozott, nem szép kék volt, hanem sötét, sötét színű. Érdekes volt, hogy egy albatrosz, viharmadár Fokföldtől egész Melbourne-ig kísért bennünket, nappal állandóan a hajó körül szálldogált, este pedig a hajó korlátjára szállt és az éjszakai ott töltötte.

Ez az utazás a 22 ezer tonnás hajóval sem volt veszélytelen, milyen lehetett a középkorban, mikor a kb. 100 tonnás kis hajókat a viharos hullámok ide-oda dobálták. Állítólag a Jóreménység fok körüli tengerben több mint 5000 hajó van a tengerfenéken. A 15. és a 16. században

sok olasz, holland, angol, spanyol és portugál hajós bátran nekivágott a tengeri útnak, hogy felkeresse a fűszer szigeteket (Borneó, Jáva, Celebes) és különböző értékes fűszerekkel megrakodva térjenek vissza hazájukba, közben gyarmatokat szerezzenek. A Guide to Macau című, Makaóban kiadott ismertető szerint Jorge Álvares volt az első portugál 1513-ban, aki Dél-Kína ezen részén partra szállt. Szobra ott áll a Sintra Hotel előtt, a Rua da Araia Grando és az Avenida sarkán.

Makaó hivatalos alapítása azonban csak 1557-ben történt meg, amikor több portugál kereskedelmi központ is alakult ezen a területen. Ezek a kereskedelmi központok monopóliumot szereztek Kína, Japán és az európai államok között.

Kézzel fogható tárgyi bizonyítékok vannak arra nézve, hogy Makaó félsziget területét már 5-6 ezer éve felfedezték. Történelmi bizonyítékok vannak, hogy a később Makaónak nevezett terület a Panyu megye Nanhai körzet, Guangdong tartományhoz tartozott Qin uralkodó alatt (221-206 i. e.).

A portugálok megjelenése előtt ezt a területet tündérrózsza félszigetnek hívták. A-Ma istennőt általában csak a halászközös tisztelték, a legenda szerint ő egy szegény lány volt, aki Cantonból akart eljönni, de minden hajós megtagadta a kérését, kivéve egy egyszerű, kedves halász, aki hajójával elvitte a lányt. Csak ez a hajó, amelyen A-Ma hajózott, vészelt át azt a nagy vihart, amelyben a többi hajó mind elsüllyedt. A kis hajó szerencsésen megérkezett az öbölbe, melyet később A-Ma-Gau-nak neveztek el. A-Ma istennő temploma a Barda Hill alatt volt, megközelítőleg hat századdal azelőtt, mielőtt a portugálok megjelentek volna ezen a területen.

Az istennő évi ünnepségét általában márciusban vagy áprilisban tartották a holdévi naptár szerint. A portugálok a terület nevét Makaóra változtatták, és ezt használják most is.

Makaót akkor alapították, mikor I. Erzsébet angol királynő egy évvel utána trónra lép, amikor Michelangelo még él Olaszországban, amikor Akbar sah indiai uralkodó (nagyfogul) kiterjeszti uralmát egész Észak-Indiára. Államát átfogó re-

formokkal szilárdítja meg és (sikertelen) kísérletet tesz új vallás alapítására, hogy a hinduk és a mohamedánok közötti ellentéteket megszüntesse. Egy évvel előtte megjelenik Bécsben Wolfgang Lazius császári orvos Magyarországot ábrázoló térképe, és az év folyamán Szondi Pál esztergomi kanonok Bolognában kollégiumot alapít katolikus teológiát tanuló magyar és horvát ifjak részére.

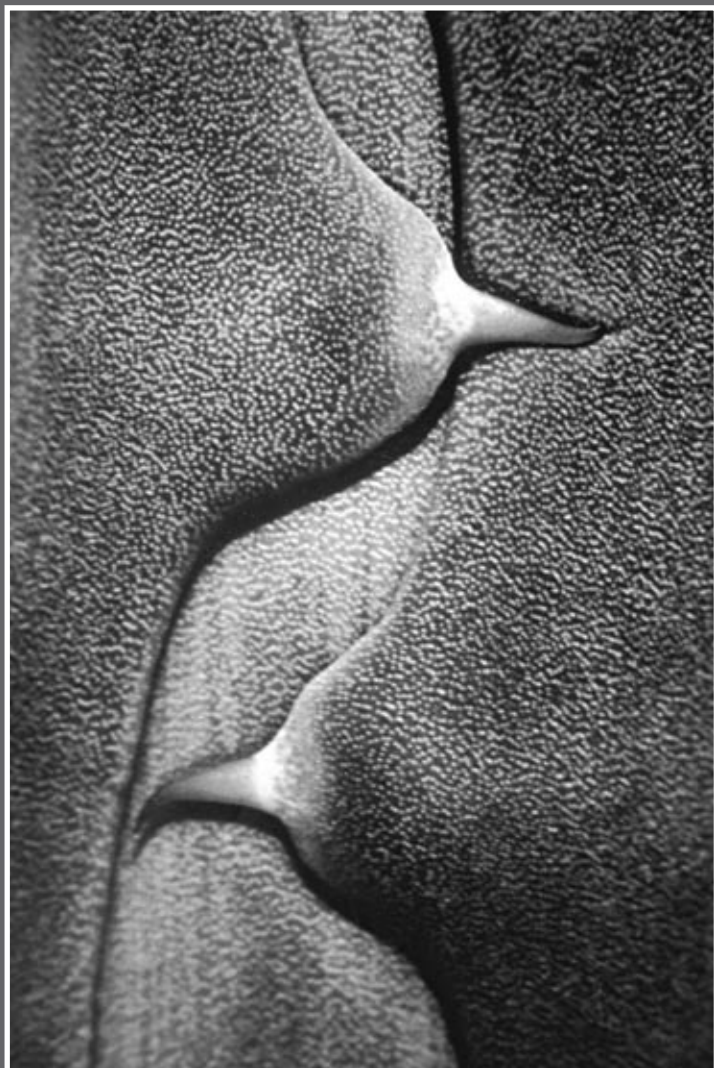
A 17 napos keleti utazásom harmadik állomása Hongkong volt, ahol öt napot töltöttem 1977-ben. Egyik nap a 65 km-re lévő Makaóba is ellátogattam. Ezt a távolságot 75 perc alatt teszi meg a gyorsjáratú légpárnás hajó. A gőzkompu ugyanezt az utat csak kétszer annyi idő alatt tudja megtenni. A 16 négyzetkilométer területű és több mint 433 ezer lakosú félsziget és két kisebb sziget portugál fennhatóság alatt állt 1999. december 20-ig, amikor is az egész terület visszaszállt az anyaországra. A lakosság 98%-a kínai, de a portugál nevet viselő lakosság zöme is félvér. A portugálok voltak az első európaiak, akik először megjelentek ezen a területen, akik 1557-től 1887-ig bérelték ezt a területet Kínától, majd örökös birtokká nyilvánították. 1951-ben gyarmatból tengerentúli tartomány lett.

1974 után az új portugál vezetés szívesen lemondott volna róla, ekkor azonban Kína részéről ragaszkodtak a status quo fenntartásához.

Mivel Makaó ezer szállal kötődik a nála lényegesen jelentősebb Hongkonghoz, amíg annak jogi helyzete nem módosult, a Kínai Köztársaság számára csak zavart okozott volna Makaó státuszának megváltoztatása, éppen ezért Kína megvárta, míg Hongkong 99 évre szóló szerződése lejárt, és visszakerült az anyaországhoz. Ezek után hamarosan Makaó is visszakerült Kínához.

Így hát Makaó maradt a hongkongiak és a Hongkongba látogató külföldiek kedvelt kirándulóhelye, ahova nemcsak a természeti és építészeti látványosságok vonzzák a turistákat, hanem a híres (vagy hírhedt) játékarlangok is. 1982-ben több mint ötmillió turista látogatott Hongkongból Makaóba, nem kis részben a „távol-keleti Monte Carlo” felkeresése céljából.

(folytatjuk)

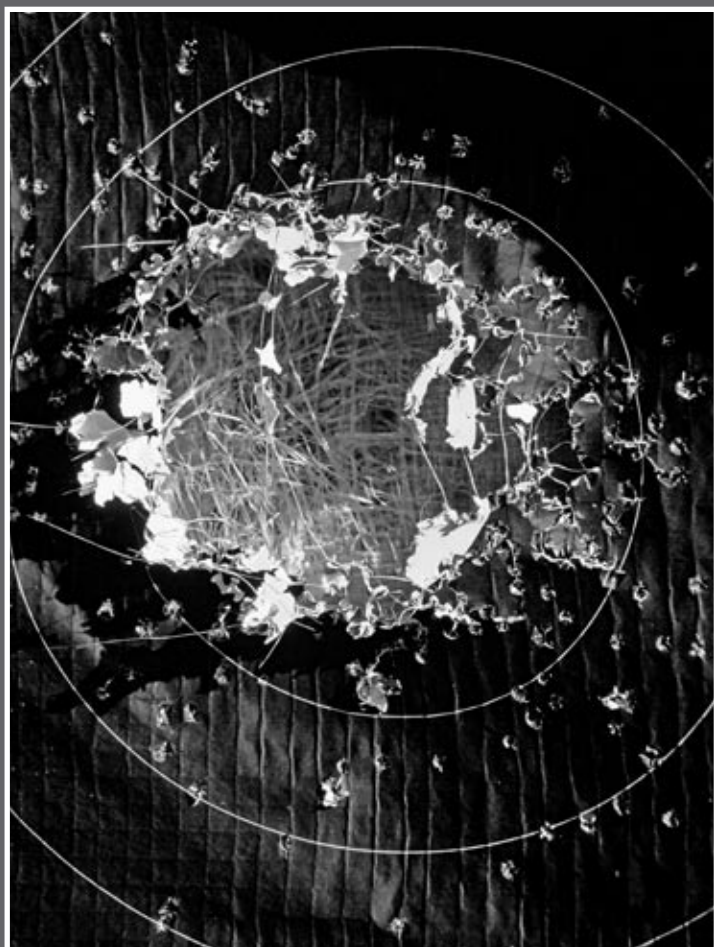

Peter Pokorn: Agava

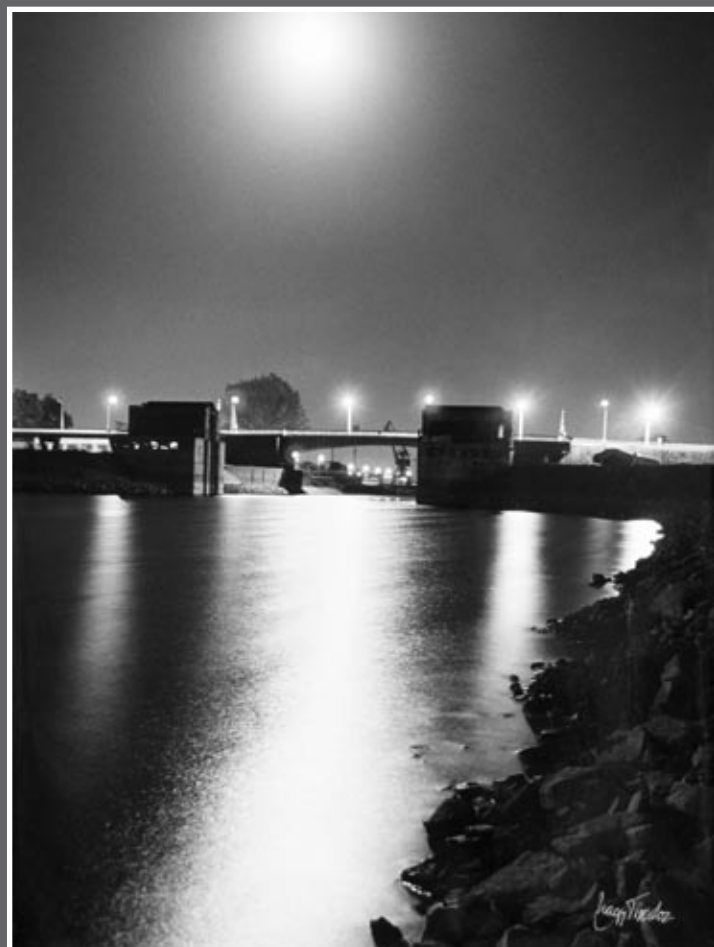

Walter Foschiatti: Rosmarina

Peter Pokorn: Target

Nagy Tivadar: Az éjszaka fényei

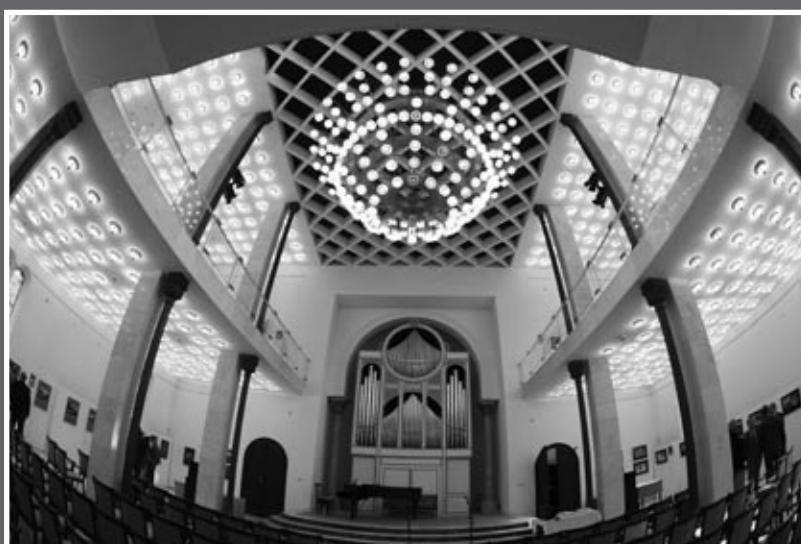

Szabó Béla: Földanya

Hlavathy Károly: Barokk

Gyarmati Csaba: Szekszárdi kiállítás

EPHAP (European Photogroup of Art and Performance)

A januári számban bemutatott képanyag újságunkban méltóan reprezentálta a művészi csoportosulás tevékenységét. A szekszárdi bemutató után további kiállítások követték egymást. Baján, Győrben szerepeltek az EPHAP fotók, ezt követően Komárnóban (Szlovákia) is bemutatásra kerül a kiállítás anyaga.

A kiállító művészek, akik jelen voltak a szekszárdi kiállításon, elragadtatással beszéltek a rendezésről. A kiállítás látogatottsága is rendkívüli, hiszen az év egyik leglátogatottabb rendezvénye volt. A későbbi kiállítások népszerűsége is töretlen maradt. Mindezek hatása fontos a csoport művészei számára. Ezek után még jobban erősödik az alkotókat összekötő kapocs és további kiállításokra, bemutatókra ösztönzi őket. Talán ezért is szerepel a nemzetközi fotócsoport bemutatkozása a Hetedhétárban második alkalommal.

TÁM LÁSZLÓ *Tám László*

**Az EPHAP csoport tagjai a szekszárdi kiállításon balról jobbra:
lenn: Gyarmati Csaba (H), Johann Majer (A),
Walter Foschiatti (I), Nagy Tivadar (Sk), Adriano Perini (I)
fenn: Szabó Béla (H), Helmut Magritsch (A), Tám László (H),
Karel Burda (Cz), Tillai Ernő (H) vendég, meghívott kiállító**

Videcz Ferenc

Pszichoanalízis – 2.

Videcz Ferenc

A rutintémákból gyorsan kifogytak. Kinek van kedve még ilyenkor is munkáról, hétköznapi problémákról csevegni? Előkerültek tehát a megszépült múlt közös emlékképei, de egy idő után ez a téma sem bizonyult igazán vonzónak. Talán nehéz volt beismerniük, hogy ami akkor szuper-sztorinak tűnt, érett fejjel már nem is olyan érdekes. Mi több, egyik-másik kamaszos csíny miatt inkább restelkedni illenék. Ezért Dugó – akarom mondani dr. Csontos Gábor professzor, a pszichológiatudomány kandidátusa, a Tudományos Akadémia munkatársa – hogy megtörje a közējük telepedett, kínos csöndet, visszakanyarodott a hús-vér jelenbe.

– Bitangul jól néz ki ez a kis pipi! Hiába próbálok másfelé figyelni, mágnesként vonzza a tekintetemet. És látom rajta, veszi az adásomat.

– Ugyan már! – dörmögött Zotya. – Hiszen jószerével a lányod lehetne! Ha már minden áron ki akarsz rúgni a hámból, meg akarod csalni a nejedet, legalább keress magadhoz valót!

Dugót felvillanyozta a válasz, a vita lehetősége. Képzletbeli támadóállást vett fel:

– Látod, ez vagy te, az örök lelkiző! Ha a szó szoros értelmében öledbe hullana egy gyöngyszem, lesöpörné azzal, hogy nem a tiéd. Az ostoba emberek által szajkózott „megcsal” szó pedig egyszerűen emeletes baromság! A csaló megkárosít valakit, valakiket, valaki vagy valakik ellen cselekszik. Ha nekem bejönne ez a kis bombázó, ki károsodna általa? Mindketten nyernénk, ki lenne vesztes?

– Hát talán a barátja, férje, vagy mit tudom én! Meg a te feleséged.

– Zöldségeket hablatyolsz, cimbora! Először is, mindig kettőn áll a vásár. Ha két ember szimpatikusnak találja egymást és úgy dönt, hogy abból egy kellemes élmény kerekedhet, az csak a kettőjük dolga. Soha nem azért jöttem össze valakivel, hogy a férjét, barátját ezáltal legyőzzem, netán megalázzam. Ilyesmi eszembe se jutott. Az ember ne sülyedjen le az állatok szintjére, ahol a hímek vetélkedése dönti el a nőstények sorsát. Különben a szóban forgó férfitársaim zömét nem is ismertem. Természetesen

akadt köztük olyan is, akivel nap mint nap találkoztam, mi több, tiszteltem és tisztelem ma is. Csakhogy szuverén lények vagyunk, férfiak, nők egyaránt. És olyan nővel sem volt még dolgom, aki a flörtünkkel az állandó partnerén, netán egy másik nőn akart bosszút állni. Hol van tehát a megcsalás?

– De ha kipattan az ügy? – tamáskodott Zotya.

– Látod, ebben áll a dolog lényege! – bólogatott a pszichológus. – Ezért nem lehet csak úgy fejest ugrani egy ilyen szituációba. Kellő intelligencia, körültekintés és diszkréció nélkül valóban kipattanhat a botrány, s akkor valakik – mert lelke mélyén minden ember hiú és önző – valóban veszteseknek vagy megalázottaknak érezhetik magukat. Ezért mindig csak intelligens nők adására reagáltam, vagy ilyenek reakcióit próbáltam kipuhatolni. Abból indultam ki, hogy aki – legyen akár férfi, akár nő – kérkedik legintimebb dolgaival, bajba sodorva másokat, az nemcsak aljas és ostoba, de bizonyos értelemben aberrált is. Soha nem is keveredtem slamasztikába.

– Nem gondolod, hogy álláspontod a Tartuffe-i álszentség köpönyegét viseli? Molière hőse hangoztatja: ha nincs botrány, nincs vétek sem. Bünné csak akkor válik a tett, ha kitudódik.

– Egy alapvető dologról megfeledkezel, barátom! Tartuffe a csábítást a vagyonszerzés eszközeként alkalmazta. Egyedül a pénz volt vonzó számára, az ostromolt hölgyek legkevésbé érdekelték. Ha elérte volna célját, sikerét zsarolásra kívánta felhasználni. Én nem csábítok, nem tudok szépeket hazudni. Számomra a legvonzóbb nő is csak akkor fontos, ha én is fontos vagyok neki. Előnyt vagy hasznot pedig egyetlen kapcsolatomtól sem vártam, el sem fogadtam volna. A teljes diszkrécióra azért van szükség, hogy a miattam kockázatot vállaló ne kerüljön kínos helyzetbe. És természetesen én sem szívesen lennék ostoba, rosszindulatú pletykák céltáblája. Ezért mindenkor betartom az alapszabályokat.

– Kifejtenéd ezt bővebben?

– Természetesen, bár előrebozsátom, ne várj minden apró részletre kiterjedő analízist. Szóval, első szabály: kerüld a

rajongó, romantikus libákat! Ez a típus nem flörtölni, kikapcsolódni akar, hanem azonnal beléd zúg, s aztán már nem tudsz szabadulni tőle. Otthagytad csapatpapot, férjet, családot, s tőled is elvárna ugyanazt. Ha nem vagy hajlandó vele a kizárólagosságra, hisztizik, botrányt csinál. Aztán egy idő után belép az életébe egy másik nagy Ő, és akkor téged hagy faképnél, csakhogy addigra már sikerült tönkretennie. Második szabály: vigyázz a harminc és negyven közötti függetlenekre! Az ilyen korú, magányos nőkben tudatosul: dupla vagy semmit játszanak. Vagy megragadják a feltehetően utolsó esélyt, vagy végképp meg kell elégedniük alkalmi partnerekkel, netán egy okos, elektromos kütyüvel. Ha tehát az érdekszférájukba kerülsz, a kényeztetéstől a zsarolásig mindent bevetnek, hogy megtarthassanak. Mentségükre legyen mondva, többségük intelligens, magasan kvalifikált, jó egzisztenciával rendelkező, s korábban éppen mindezek megteremtése érdekében mondtak le magánéletükről. Ha le akarsz horgonyozni, velük nem jársz rosszul, bár később akadhatnak problémák. Többségük ugyanis – a nagy lamúrból felébredve – rádöbben, hogy valakivel osztozkodnia kell a léghőmétereken. Korábban megszokta, hogy minden az ő elképzelései szerint zajlik, s most képtelen alkalmazkodni, tolerálni az övétől eltérő véleményeket, a részben megváltozott életformát. Egyre gyakoribbakká válnak a konfliktusok, amelyek többnyire az évekig tartó válási procedúrába torkollanak. Harmadik szabály: a flörtből soha ne legyen viszony! Utóbbi ugyanis egy idő után – minden óvatosság ellenére – valóban nem marad titokban. Pedig sok nő – aki egyébként valami okból ragaszkodik férjéhez – ebben látja a megoldást: a jó egzisztenciális alapokon nyugvó, de elhidegült házasság harmadik személy közreműködésével fenntartható. Hisz tudod, mi férfiak is gyakran választjuk ezt a verziót, legalábbis átmenetileg. Ugyanis – mint említettem – ez a variáció meglehetősen ingoványos, állandóan fennáll a lebukás veszélye. És a másik fél többnyire akkor is kiabál, ha az ő háza legalább ugyanannyira ég.

(folytatjuk)

Bandi András

Fővárosi törekvések

Bandi András

A múlt év végi aláírásokat követően 2007 elején felpörögni tűnnek az Európa Kulturális Fővárosa események Pécsen. Egyre jobban körvonalazódnak egy színes, érdekes programsorozat támpontjai. Ami külön örömmel is elkönnyvelhető, az hogy a programok megálmodásában és kivitelezésében egyre szélesebb körben próbálják bevonni a helyi lakosokat, (és nem csak helyi) polgárokat.

Ezen kezdeményezések egyik állomására a Városi Képtár épületében, az Antal-Lusztig gyűjtemény patinás műtárgyai között került sor, ahova a helyi potentátok, a legnagyobb iparüzési adót fizető vállalkozások vezetői kaptak meghívást.

Tasnádi Péter polgármester bevezető beszédében hangsúlyozta, hogy számít a pécsi polgárok szellemi és gazdasági tőkájére az EKF programok kivitelezése kapcsán. Az Önkormányzat csak a keretet, a feltételrendszert próbálja kialakítani, a polgároknak kell azt értelmes programokkal megtölteni. A bemutatókkal színesített előadásokban felvázolták nagy vonalakban a gazdaság, a kultúra, az egészségügy és a környezeti programok pár kulcsprojektjét. Méhes Márton művészeti igazgató is a „közös termék” előállítására kérte fel a jelenlévő gazdasági szakembereket.

Alig egy nap elteltével a pécsi és nem pécsi polgároknak ajánlott fórumot az EKF vezérkara egy kis együttgondolkodásra, ünneplésre. A múlt évben meghirdetett „Az én kulturális fővárosom” nyílt lakossági ötletpályázat a köztérek és parkok újjáélesztése című kulcsprojektre beérkezett dolgozatok – egy bíráló bizottság döntése utáni – eredmény kihirdetésére került sor a Megyei Közgyűlés dísztermében. A 362, az ország minden tájáról (Miskolctól Szegedig, Tatabányától Budapestig) beérkezett ötletből 65-öt díjazott a zsűri. A 25 szponzor és a 22 médiatámogató segítségével mintegy 4 millió forint összegű pénz- és tárgynyereményt osztottak szét a nyertesek között.

Gonda Tibor alpolgármester kiemelte a pályázat óriási sikerét, és azt hogy nemcsak pécsi lakosok vettek részt a pályázaton, valamint az ötletek nagyszerűségét és színességét. Ámde azt is hangsúlyozta, hogy a megvalósításokkor meg kell maradnunk a realitások talaján.

Alább pedig, a teljesség igénye nélkül felsorolok pár, számomra érdekesnek tűnő nyertes ötletet:

- *Várkapu a Király utca keleti végén*
- *Kristálytű kilátó a Tettyén, függőhíddal a sziklához kötve*

Eredményhirdetés

- *Vasarely-motívumos gyalogátkelő (Zeb-rák?)*
- *Múzeumkert? Kertmúzeum! (Az első helyezett) az északi várfal mentén*
- *Pécsi Csodák Palotája*
- *Kerékpáros utak kialakítása a belvárosban. Biciklitárolók fejlesztése*

Ám, ami számomra az egyik legérdekesebb pályázatnak számított, az a pécsi középkori csörgő kutak rekonstrukciójára beadott dolgozat. A középkorban égetett agyagsöveken szállították a mecseki forrásokból a vizet a belvárosi csörgőkba és szökőkutakba. Ezek nyomai imitt-amott ma is felfedezhetőek. Részleges rekonstrukciójukra tesz kísérletet az ötlet gaz-

Az 1. díjas Farkas Béla a díjátadást követően

dája, Arató Csongor, vízügyi mérnök. A mészköves rétegeken átszűrődött vizek gravitációs úton való levezetése egy ősi ötlet újszerű megvalósítása. A szűken a belvárosra összpontosított tervezet több konkrét megoldást is körvonalaz, többek között a Széchenyi téri, török kori „sandavár” csörgő rekonstrukcióját is. Az ötlet újszerűségét a járdaszegély-idomokban elhelyezett vezetékrendszer képviseli, ami fagymentes időben problémamentesen üzemeltethető. A számításokkal és műszaki rajzokkal alátámasztott projekt kis összegből is megvalósítható, s ez manapság nagyon fontos szempont!

Videcz Ferenc

Inflálódott szavak

(Tüskés Tibornak)

Videcz Ferenc

A költő furcsa torzója a sorsnak;
Ki éri, formál rajta keveset,
S a holt anyag, mi belőle leporlad,
Másokon megtapad vagy szétperreg.

Így élünk: zajlik cifra perzsavásár:
Mindenki ad, vesz, kivet, befogad.
Próbálunk különb' lenni más kufárnál,
S számít, értéket nyer vagy vesz szavad?

Bár ütött-kopott Aladdin lámpája
– Finnyás petáért sem alkuszik rája –,
Rejti a jóra termett szellemet.

Smukkos urak, hajlángó, tolvaj szolgák
Ha maguk talmi tükrévé csiszolják,
Csodát remélni tőle nem lehet.

Kamarás Klára

Fogyó utak

Kamarás Klára

Lassan már elfogy alólunk az út.
Megyünk a pusztaságon át,
még visz a láb,
mert tart a lendület,
de már nem tudjuk, hogy hová, minek?

Forrást keresnénk, élő, bő vizet,
de lassan elfogy alólunk az út.
A nap tüzel,
cserzett bőrünk csak álca,
alatta ezer fájdalmas barázda.

Tán bosszúvágy volt, vagy csak félelem,
talán a lelkiismeret terelt? Hiába!
Lassan már elfogy alólunk az út.
Mindegy miért, és honnan érkezünk,
már oktalan és céltalan megyünk...

Még szólnak hozzánk.
Kérdezik talán:
miért e vándorélet,
de lassan elfogy alólunk az út.
Csak bólogatunk: Más is idejut!

Letérni, félrenézni? Ó, miértek!
Volt hitvallás meg zászló, büszke dal.
Már csak motyogva mondunk némi rímet.
Nem látunk otthont, nekünk-tárt kaput.
Lassan már elfogy alólunk az út...

Antos Árpád

Barangolások Erdélyben – 72.

Negyedik utazás (18. rész)

Csík-Somlyó

A gyergyóalfalui keresztelja által vezetett menet a Fő-útvonalon, a Kis-Somlyót észak felől megkerülve, a Hármashalom-oltár mögött elhaladva a gerincen álló Salvator kápolnánál áll meg. Ez a környék legrégebbi és műemléki szempontból a legértékesebb épülete. Orbán Balázs szerint Szent István építtette 1002-ben a pogány hitet védő Gyula legyőzése emlékére. Egy hitrege még azt is mondja, hogy az égből leszálló angyalok építették. Az épület falán elhelyezett tábla szerint:

„EZEN A HELYEN LÁTTATOT AZ ÉGBŐL LÉBOCSÁTTATNI LAJTORJA: ÉS ITTEN CSODÁLATOS PROCESIOJÁRÁSOK ÉS ÉNEKSZÓK ÉJSZAKA HALLATTAK AZÉRT HIVATOT EZEN HELY SALVATOR HELYÉNEK. 1734 DI 30 AUG.”

A kápolna néveredete és építésének elhatárolása abból származhatott, hogy Nándorfehérvár 1456-os sikeres megvédésének híre a Megváltó napján, augusztus 8-án érkezhettek meg a környékre. (Salvator latin szó, megváltót, üdvözítőt jelent.) A győzelem tiszteletére emelheték a kápolnát, melyet azóta remeteséget fogadó szerzetesek gondoznak. A kápolna egyhajós, téglalap alaprajzú, alig nagyobb egy kisebb teremnél. 1680 körül dongaboltozatán Mikes Kelem háromszéki főkapitány és Kálnoki Sámuel erdélyi kancellár címerét helyezték el. A XIX. század elején kazettadíszítést kapott a mennyezet. Angyalfejek, apostol, remeték szentek képeit ábrázolják virágminták között. A főoltár 1679-ben készült. Festett képein a keresztet tartó Jézus, Pál apostol és Katalin vértanúk láthatók.

A kápolna előtt a Kordont kísérő diákok eléneklik az „Egészen szép vagy Mária” kezdetű középkori népi éneket. Ezután a menet a Kis-Somlyó déli oldalán leereszkedve jut

a Hármashalom-oltárhoz.

A második út meredeken vezet fel a Salvator kápolnához. A székelyek által „Jézus hágó”-jának nevezett, erősen emelkedő út mentén a keresztút 14 stációja áll. Az 1868-ban emelt keresztből ma csak néhány eredeti. Orbán Balázs szerint sokan, akik úgy hiszik, „önsanyargatással Istennek kedves dolgot cselekednek... s azon elvből indulva ki, hogy az égbe vezető út göröngyös, egy a hegy legmeredekebb oldalán egyenesen kimenő ösvényen szoktak meztelen térdekkel felcsúszni, mi tekintve azt, hogy e hegy egészen apró átmeneti mészkő-zuhanyból áll, igen fájdalmas áhítatosság.”

A harmadik útvonal is a templom mellől indul, és délről meredeken megkerülve a Kis-Somlyót, vezet a Nyeregbe. Az ezen haladók félúton megállnak az 1750–1773 között, adományokból épült Szent Antal kápolnánál. A szentet ábrázoló oltárkép előtt imádkoznak.

A zarándokok a kora délelőtti óráktól gyülekeznek a mezőn. Ezalatt kórusok egyházi és népi énekeket adnak elő. A hangos beszélőn külön-külön köszöntik a csoportokban érkezőket, közölve létszámukat és hogy honnan jöttek. Ekkor hirdetik ki a további programokat, az elvonulás rendjét stb.

2004. május 29-én 437. alkalommal került sor a csík-somlyói búcsúra. Csoportunk Csík-szereda külvárosában hagyta autóbuszát, a gyimesi csángók keresztalijához csatlakozva mentünk a Nyeregbe. Érkezésünkkor Dobos Attila a „Halló magyar” kezdetű dalt énekelte, mely a Trianon által szétszakított magyar nemzet összefogására buzdít. A szentmise kezdetére a mezőt több mint 450 000 ember töltötte meg. A gyimesiekkel a Hármashalom-oltárral szemben foglaltunk helyet. Körbe tekintve zászlóerdőt láttunk. A templomiak mellett a koronás-címeres és a nagy Magyarországot ábrázoló mellett a települések zászlóit is lengette a szél. A zászlón nyírfaga – búcsúág – emlékeztet a tolvajos-tetői győzte-

sek zászlaira. Az egyesületek, iskolák saját lobogóik alatt vonultak fel. A településeket jelző táblák között a pécsin kívül örömmel fedeztük fel Siklós és Harkány nevét.

A szentmise előtt Jakubinyi György gyulafehérvári érsek köszöntötte a zarándokokat és felolvasta II. János Pál pápa üzenetét. A szentbeszédet Erdő Péter bíboros, Esztergom-budapesti érsek tartotta. Példaképként Mária alakját állította elénk, aki számunkra a jövő ígérését is hordozza. Hangsúlyozta: a kisebbségek számára az emberséges életfeltételek megteremtése a felelős vezetők fontos erkölcsi kötelessége.

A szentmise után a többszázézeres tömeg elénekelte a magyar és a székely Himnusz.

A székelyek szent énekét a székelyudvarhelyi születésű Csanády György (1895–1952) újságíró és költő írta 1921-ben, a trianoni ország-csonkítás hatása alatt. Zenéjét Mihalik Kálmán orvostanhallgató szerezte. Az elsők között erdélyi magyarság himnuszát először 1922-ben, a Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesületének kórusa adta elő. Ezután éneklését betiltották Erdélyben, majd a világháború után 45 évig Magyarországon is. Az eltelt évtizedek alatt titokban azért énekeltek baráti találkozókon. Az eredeti szöveget néhány helyen módosították. A költő által írt 2 versszakhoz további nyolcat tettek ismeretlen személyek. A Székely Himnusz – a szerző jogutódjai által közzé tett – hiteles szövege a következő:

Ki tudja merre, merre visz a végzet,
göröngyös úton, sötét éjjelen.
Segítsd még egyszer győzelemre néped,
Csaba király a csillagösvényen.
Maroknyi székely porlik mint a szikla
népek harcától zajló tengeren.
Fejünk az ár ezerszer elborítja,
ne hagyd el Erdélyt, Erdélyt, Istenem!

(A szerző felvételei)

Kocsis József

Amaranthus

(folytatás a 4. oldalról)

ven, a szabad végét a hüvelyk és a mutató ujj közé szorítva elkeskenyítette; a nagy nyomású víz legyező alakban, porlasztva sustorgott elő, erőteljesen csapdosta a megdöbbenert oldalát. A rémült állat sivalkodva vágatott körbe-körbe, az élesebb kanyaroknál kicsúszott alóla a hátsó lába a síkossá ázott talajon. Még összetöri magát, sopánkodott anyám, micsoda ötlet, jó, ha tüdőgyulladást nem kap, de ha megússza is, a rohangászásban még a felszedett kilókat is leadja. A mozgás csak egészségesebbé teszi, volt a válasz, és a vízágyú újra a disznóra irányult. Anyánk szeme előtt azonban nem egy szikáran izmos, egészségesen arányos testű állat célképzete lebegett, inkább kedvére való lett volna, ha egészségtelen életmódja következtében reménytelenül elhízott, nehezen szuszogó állat roskadna a kés alá, amikor elérkezik az ideje, így aztán véget vetett a félresikerült egészségvédő programnak.

A disznó feküdt csak közömbösen, egy-egy érdes röffenéssel jelezte, hogy számít valamiféle folytatásra. Nem csalódott, apánk parancsba adta, gallyat kell gyűjtenünk, jó sokat, hogy ő lombból enyhét adó sátrat emelhesen a szenvedő állat fölé. Mire elkészültünk, az ól olyan volt éppen, mintha az úrnapi körmenet sokszor látott állomásainak egyike volna: tetszetősen magasodó, hervadás szagú ágakból font sátor árnyékolta az ólat. Meglódult a fantáziánk, csakhamar virágszirom szőnyeg vezetett a bejáratig, és mi áhítattal járultunk a zöldszagú népi szentelvény mása elé, és énekeltük, hogy alleluja, alleluja, és a körmeneti vonulás hangulatában kértük, hogy áldás járjon a nyomunkban, és távol maradjanak tőlünk a csapások és megpróbáltatások. A bágyadt sertés álmosan röffent néhányat zsírpárnák közé ágyazott emberi tekintetével rezgő tokájú egyházi személy benyomását keltette, amiért gondolatban rögtön bocsánatot is kértem az apát úrtól, aki egyáltalán nem volt kövér, és szép ősz hajával nagyon szép és kedves ember volt, reverendája zsebéből a hittanórákon titokban elő-előkapta burnótos szelencéjét, fölszipantotta az orrába az ujjai közé csippentett dohányt, tubákolt;

diszkrét tüsszentéseire kórusban kiáltottuk, egészségére, és ilyenkor az apát úr felénk lebbentette a háromszögletűre hajtogatott zsebkendőjét, fűszeres illat úszott felénk, amely egyáltalán nem hasonlított a dohányos férfiak kesernyész füstszagához, apát úr illata volt a fodrozódó levegőnek, szakrális illat volt ez, áhítattal tubákoltuk, amíg csak érezni lehetett a maradékát. A rezgő tokájú sertés a röffentések között hosszú szüneteket tartott az áhítat számára, sunyi tekintetéből nem tudtunk kiolvasni semmit, amit a jövőbeni csapásokkal kapcsolatos empátiás együttérzésének tekinthetünk volna.

Pedig azok jöttek egymás után, áldást kérő szertartásos határkerülésünk nem járt eredménnyel. Egyik évben gilisztás lett a malacunk, alig gyarapodott, hiába tömtük bele napi paréj adagját, keskeny lett, penge formájú, nem akart kigömbölyödni, mintha csak tudta volna, hogy az végzetes lehet számára. A sorsát így sem kerülhette el, az első deres hajnalok egyikén szoríthattuk a párnát a fülünkre, hogy ne halljuk a jajongását. Az alkalmi vágóhid boncteremmé változott csakhamar, s itt, a boncasztalon derült fény a bajára: gilisztákkal volt tele a szerencsétlen, elszívták erejét a férgek, ezért álldogált mindig szomorú, beesett arccal, karikás szemekkel az ól sarkában. A következő évben apánk gurulós mangalica malaccal lepelt meg minket; a család kedvence lett ez a mosolygós állat, még a szállításra befogott ócska családi kerékpár sem nyikorgott annyira a paréjjal tömött zsákok súlya alatt, mi pedig kegyelmi kérvényekkel ostromoltuk apánkat, hadd éljen, még egy évet legalább. Apánk a kegyelmi kérvényt elutasította, az ítéletvégrehajtó böllér pedig tette a dolgát. („Ledölt a *habzó vértócsába* – Attila, bocs... – hunyorgott, röffent még felém, ma is látom, mily tétovázva babrált pihéi közt a fény.”) Egészséges, szép állat volt, mégis csalódást okozott: csak nem akart elfogyni róla a zsírszalonna, hiába forgatták, vagdosták, nyesegették, mire végeztek vele, húsa alig maradt. A kifejlett jószág helyén csenevész malacforma feküdt. Olyan volt éppen, mint amikor a hóember olvadni kezd, kicsire zsugoro-

dik, és a szilárd anyag átváltozik cseppfolyóssá. Szerencsére a szétfolyó anyag vendőkbe került, kettő is megtelt zsírral. A következő évben sem jártunk szerencsével: a téeszfalkából szemmértékre kiválasztott legszebb disznóról a holtá után tudódott ki: összeszúrte titokban a levét a konda büszkeségével, elvesztett ártatlanságának bizonyítékait elhülve nézte mindenki...

Nemhogy elment volna a kedve, megjött inkább apánknak: kitalálta, hogy lehet nekünk élő malacunk is, legalább nem kell rá pénzt költenünk. Különös, hogy ebben sikerrel járt: rengeteg malacunk lett, hordhattuk a paréjt rogyásig. Hogy mikor lett vége, nem emlékszem, már kinőhettem addigra a gyerekkorból, mert úgy emlékszem vissza ezekre az időkre, hogy az egész gyerekkorom arra ment rá, hogy tépdestük öcsémrel a disznóparéjt, és toltuk hazafelé a tömött zsákokat, én fogtam a kormányt, az öcsém tartotta egyenesben a rakományt, és tolt is, hogy nekem könnyebb legyen.

A bontással elkészültünk közben, külön-külön kupacokban áll a cserép, a lécananyag, a vastagabb gerendák, deszkák. Furcsa ez az üresség az ól helyén, hogy így átlátunk a szomszédba; az udvarukban láncra kötött fiatal német juhász is elbizonytalanodik, acsargott eddig, tépte a láncát, most látható zavarban van, csak a hátán meredezik a szőr cipőkefeként.

A kerítéshez már nincs erőnk, az legközelebbre marad. Hazaindulunk.

A városszéli lapon nyoma sincs az egykor kimeríthetetlen paréjtelepnek. Bevásárlóközpont terpeszkedik a helyén virágtalan, aszfaltszürke parkolókkal, zöldmentes betonszigetekkel. A bejárat mellett üvegfalú betonhodály, előttemögötte váratlan virágözön, az útszélig elénk csap, az áruház virág részlegénél vagyunk. Amikor amaranthust kérek, az eladónő körül néz kutatva, virágcsokron babráló ujjai megállnak.

– Talán amaryllisre gondol?

Beleegyezően bólintok. Tudom, Irén is egyetért ezzel, és nem cserélné fel amaranthusra, hiába, hogy az a legszebb időkre emlékezteti, gyerekkorára, az ő sötét paradicsomának mindent elborító zöld áradatára.

SZJA 1%

Káplár László Emlékére
Kulturális Alapítvány
18326859-1-02

Székely Szövetség
Adószám: 19232685-1-17

Szociális Háló Egyesület
Adószám: 18306703-1-02

Bonyhádi Kórház Sebészete
Alapítvány
Adószám: 18852596-1-17

Misina Természet- és Állatvédő
Egyesület, Pécs
Adószám: 18303841-1-02

Míves Tojás Múzeum
Míves-Kézmíves Kht.
Zengővárkony
Adószám: 20655516-2-02

„Szemem Fénye”
A Beteg Gyermekéért
Alapítvány
Adószám: 18321407-1-02.

Reménysugár Egyesület
Pécs
Adószám: 18300989-1-02

Szarvas István

A sportolók királya Cseh László, királynője Nagy Tímea

2006-ban is megrendezték az év sportolója díjátadó gáláját. 232 sportújságíró küldte be szavazatát december 5-ig. A dobogós helyeken az eredetihez képest nem történt változás. A győztesek megismerése előtt essék szó a helyszínről. Ez a Kongresszusi Központ Pátria terme volt. A rendezvény megemlékezéssel kezdődött. Gyulai István, Bene Ferenc, Csák Ibolya, Dalnoki (puha vagy) Jenő, Jenei (Pierre) László, Körmöczy Zsuzsa és Puskás Ferenc 2006-ban hagyott itt minket. Machos Ferencet csak három napja temették el a rendezvény előtt, de róla mindenki elfeledkezett, pedig már a Puskás-ravatalakor sem élt. A pártelnökök közül csak Dávid Ibolya jött el. Itt volt a MOB-elnök Schmitt Pál, az örökös főtitkár Aján Tamás.

A győztesek sorát a szövetségi kapitányok kezdték: legjobb a kajak-kenus *Angyal Zoltán* lett (2006-ban 10 Európa- és 12 világbajnoki címet nyertek), őt követte az úszó *Kiss László* és az öttusázó *Pálvölgyi Miklós*.

A fogyatékkal élő sportolókat nem a sportsajtó, hanem saját szövetségeik javaslata alapján rangsorolták. A női mezőnyben *Jung Andrásné* atléta (a Szervátültettek IV. Pécsi Európa játéka hat aranyérem, súlylökés új világcsúcs), *Krajnyák Zsuzsa* vívó és *Babita Mária* atléta volt a sorrend. A férfiak között *Shaff József* atléta (IV. Pécsi Európa játéka 5 aranyérem), *Szekeres Pál* vívó és a hetedik osztályos *Suha István* tornász volt a sorrend. Csapatban a *Horváth Alíz-Székelyné Burja Ilonka* pingpong páros (IV. Pécsi Európa játéka aranyérem), a *férfi focisták* és *női vívók* remekeltek. Az edzői kategóriában *Csiszár János* pingpong-, *Alaxainé Deák Edina* torna- és *Antal Andor* atlétaedző állhatott fel a képzeletbeli dobogóra.

Dr. Somló Tamás jogász, egykori artista, később zenész színpadi produkciója után ismerhettük meg a legjobb hölgyeket. *Nagy Tímea* vívó, világbajnokság, EB-n csapatban ezüstérmes, *Benedek Dalma* kajakozó és *Kovács Ágnes* úszó lett a díjazott, kedvenc sportoló hölgyem, a tavaly győztes *Vörös Zsuzsa* idén Európa-bajnoki aranyakkal a negyedik helyre szorult, majd a

legjobb edzők léphettek a színpadra. *Fábiánné Rozsnyói Katalin* kajakedző (tanítványai 13 világ- és Európa-bajnoki címet nyertek), *Turi György* úszó- és *Kulcsár Győző* vívóedző elismerése sem okozott senkinek meglepetést.

A különdíjasok között *Kovács Mária* bokszolót, *Lipcei Péter* focistát, *Vitray Tamás* és *Dobor Dezső* sportriportert, valamint *Korda Györgyöt*, mint a pókversenyek remek közvetítőjét jutalmazták. A margitszigeti úszó-EB közvetítéséért kapott különdíjat az MTV elnöke. A gálát megszervező *Hegyi László* ugyancsak különdíjat vehetett át a sportújságíróktól.

Ezután már gyorsabban peregtek az események: a csapatok és a férfiak léphettek színpadra. *Kovács Katalin-Janics Natasa* kajakosok (világbajnokság 3 arany, Európa-bajnokság 3 arany), a *férfi öttusa* és a *női kézilabda csapat* kapott elismerést, majd *Cseh László* úszót, 2 Európa-bajnoki arany, 2 ezüst, *Zsivótszky Attila* tízpróbázót és *Lőrincz Tamás* birkózót szólították a színpadra.

A meghívottak között volt a 6:3-as aranycsapat két élő, legendás alakja *Buzánszky Jenő* és *Grosics Gyula*. *Buzánszkyval* az előtérben futottam össze.

Mi a véleménye a fociról?

Ha a magyart kérdezi, nagyon rossz, nincs utánpótlás. Pénz nélkül nem lesz soha.

Láttam a tévében, hogy Dorogra csábítja a befektetőket. Erről beszélgettünk tavaly.

Így van, én szeretem a városom, érdemes oda jönni.

Kellenének hotelek meg wellness, mi a véleménye?

Biztosan igaza van, majd felvetem az illetékeseknek – válaszolt mosolyogva az örökifjú aranycsapattag.

A különdíjas Korda Györgytől, aki a Sport Tv-beli pókerközvetítéséért kapta a díjat, azt kérdeztem, hogy a pókerhez elegendő-e a szerencse, vagy játszani is szükséges tudni.

A szerencse nem árt, de elsősorban jól kell tudni játszani. Egyszer szívesen megmutatom Önnek – válaszolt derűsen a népszerű táncdalénekes.

Garázson kívül tárolónak, felvonulási épületnek, horgászháznak is használható

Alapár: 240 ezer forint + áfa

Érdeklődni lehet a 72/447-760 és a 06/30-271-9446 telefonszámokon

A mintadarab megtekinthető:

Pécsett a Kanyar u. 22. szám alatt,

Mohácson a Szőlőhegy,
Csencsevár u. 5-9. szám alatt.

Szilovics Szilvia– Patak Sándor

Meztelen- őszintén

Csak így meztelen-őszintén: szeretlek.
Egyszerű lenne e rövid vallomás
de miért feszít a szó
mikor ajkam füledbe súgná féltve őrzött titkomat?

Ha érinthetnének téged szerelmem ujjai
s lelkem kiolvadna szorító jégfogságából
mondd, nem válna-e múlttá a fájdalom
egy szó melengető lángja mellett?

De nehéz a sorsunk, kedvesem!
Szívünk húrja e rothadó világban megfeszül
s elpattan végül.

Ám a hangszer húrja is pótolható!
Hát a szív miért ne reméljen?
Sok életünk egybe gyúrva
játssza az Örök Dalt
s az nem lehet
hogyan ne halljuk meg!

Csak így meztelen-őszintén: Szeretlek.
Egyszerű és bonyolult mégis e szó
Itt feszül a mellkasomban
s nem száll hozzád...

Molnár Szilvia

Hideg reggel

fülelek, ahogy mosod
tudott magad
tudod az óra ketyeg,
a falevél kint duruzsol:
összeszikkadt markában
fogcsikorgató
meleget lehel,
egyszerűen
szép a táj
ahogy
téli ordas
hideg nyalja
a fákat
ordít rájuk
zúzmara-hallgatást,
szavak színe
fehéren ég
minden
befagyott tócsa
komor vágyában,
feszengő utcalámpák
tövén kutyavíz
sárgult repedés-erezete
reccsen,
tekintetsillám
sötét szempillantások
ütközésében;
bódultan zenél
a toronykakukk.

Fiatalok oldala

Szabó Péter Levente

Mindig nappal

A tegnap elmúlt, s mára máshogy kandikál a nap, lángolóan, izzó-szeműen. Teszi ezt úgy, miképp azt barátként tenni lehet.

Persze volt, mikor egy darabka cernán lógott a levegőben, és a kérdések sem voltak többek rohanó gyorsvonatnál, az egyik fül alagútján be, a másikon ki. Akkor láttam először azt a titokzatos fonalat, ami szilárdan, megfeszülve, de mégis könnyedén cipelte a meleg gömböt keletről nyugatra, percről percre kitartóbban. Láttam, ahogy megbotlik rajta a fény, majd leporolva magát felkel és szaladgál tova, amíg csak bírja szusszal. Éreztem ízét annak az Óriás citromnak, ami végiggurult az égen, aki reggelente mindig morcos savanyúsággal töltött el, és aki jóvá is tette egy kis játékkal az ébredés okozta fanyarságot. Mire felmászott a magasba, már édes szájjal bámultam fel rá.

Most a cerna nem látszódik, pedig tudom, ott van és cipeli a napot buzdón, nem fáradva, néha felcsillanva egy-két kíváncsi gyermek szemében, ahogy fürkészik az eget.

Nagy Zoltán rajza

Szerkesztőségünk várja fiatalok rajzait, verseit,
írásait a következő címen:
7614 Pécs, Pf. 59. • e-mail: hethatar@t-online.hu

Ivo Andric Nobel-díjas író gondolata		Nádor	...György tv-rip. Vete-ményes	Ken Orvostan-hallgató	Lop Itáliai	Művészi testkép Nano r.	Fejetlenül radíroz	Kávémárka Bakizik középe	Német ASA Égtáj jel
		1	Sebet ellátott Szláv tenger				Leveses gyümölcs Pakolászik		
2	Futball-híresség Sejt része					...bizi köret Csuk		Bog	Nitrogén Amper
Imitt barátja			49 Hivatalos papír	Virág része Elmespor-tot úzó			Gyom-növény Vágány része		
Becézett Károly			Motívum	Sok Kevert páz			Kén vj.		Elektron Mg-i munkás volt
Helyeslés Kötőszó			Serleg Pápanév		Becézett Rozália Fordított noa		Kevert lob		
	Ég	Fejetlen puliszka A Nap is ez				Longitudo röv. Fél rizs	Norvégia Ön	Hasznos rovar Városi zöldterület	
				Tört-i időszak ...András tévés			1000 Helyhat. rag	Majdnem pórias Végtelen bankok	
Tábori sebész Különböző			Angol tölgy Faló hangzói	Kurucz-va filmje Zsiger belseje				Este fele Mghg-pár	
			Helyez Kórház régiesen		Team	Ady gróf-ja teszi Horgony			
...vincit amor Mélyhűt. áru jelz.				Nadály Zoltán fele			Paul ... énekes volt 1		Sugár jele Majdnem rámol
Nyom		Vasáru Késsel megsérti			Kevert sín Vásárolunk		Többszjel Plafon a bányában	ljezdek	Fél rost Nagyság
Rendetlen ruházatú Vas				Világ-talan Lada fele			Szép alakú Napszak		
		Geológia kezdete Tudor hangzói		Ágyne-műfele Hidrogén-ion-kitevő				Kevert sémi	
		Gazda-sági társaság Ajánlot	Budapest része Fejéri település					Lop Földünk fény-forrása	
Futó-madár Gyakori családnev				Csendes Zita Állatkert		Könnyű viselet 50			Rövid utca Befizetést elismer
		Zeke fele	Belül hálás Lyukat elfed	Szügy része Végtelen szírom	Falu fele Fenyő termése		Amper Kötőszó	Csend-ben tejel Házépítő elem	
Mutato-szócska Mellkas része						Tét ötlet ... Gábor író			Zójában van Ismert ze-nekar v.
			Csendben lelóg	Erős sírás Bátor-kodik				Végtelen alvás Bagoly-fele	
Aprits Kérdő-hang	Ál Csendes láz				Római pénz-zecke Gabon része Hangta-lan kés		...Anikó bűvész Kutya		
			Leteszded Észak				Fogyaszt-hatja Belga aj.		i
Való								Pityereg falun	

DRELICSKA ATTILA EMLÉKÉRE

KÉSZÍTETTE: CSÉPÁNYI PIROSKA

A keresztrejtvényt helyesen megfejtők és a megfejtést beküldők közül a szerencsés a Magyar Turizmus kártyát (értéke 4990 forint akciós áron) nyeri meg. Beküldendő Ivo Andric gondolata április 6-ig, a szerkesztőség címére (7614 Pécs, Pf. 59.) postai levelezőlapra vagy levélben, illetve az e-mail-címre (hethatar@hethathatar.hu).

A januári számunk rejtvényének megfejtése: „Az oktatás célja előidézni azt a lehető legnagyobb mértékű neurózist, amit az egyén még összeroppanás nélkül kibír.” (W. H Auden gondolata)

A helyes megfejtést beküldők közül

Domján István (7522 Kaposújlok, Dózsa Gy. u.) olvasónk nyerte meg a Magyar Turizmus kártyát.

Woody Allen gondolata		Tiszavirág-életű	Vonat belső	Gyilkol Kecske kicsinye	Térelváltzó Igás állat	Céltud. cselekvéssor Ang.rölgly	Zamat Hűvös időszakot	Fényudvar Tanuló vezető	Ismert Kafka-mű	Jobbá válna
1										
Becézett Enikő Íz és zamat				Egyszerű pad Zuhog		Igekötő Ritka női név		Pavarotti is lehet		
2	Udvari költőnk volt Ūrmanó				3	Fejetlen pikoló Fél zakó		Étkező Végtelen atkák		
Dologtalan mész Merész			Csörte			Ellentétes kötőszó 45		A matrózital Iljusin rövid.		
			Pisztoly kelléke	Becézett Izabella Esemény kezdete		Filmet mutat be Távolra		Csendes láma Revizor		
	1000 Orosz férfinév		Guritós sport Tagadás		4					
Belül vető Téli tavi jelenség				Ajánlottan Fél zeke	50 Pápai korona	Csendben töm Levon keverve		Zalavár belül Zorro		
		Falevél jellemzője Milliós mértéke.				Luxemburg aj. Ököllecsep	Mutatósó Taktus zóme	Hosszúságjel Ady műzsája		Kérdőszócska Kevert rügy
Szóvégződés Kacat			Ipari eszköz Kevert jel	Illemszabályok rendszere Idő jele				Helyet foglal 6		
				Színpad szerepkör Vita fele			Recept			Meló hangzó
Kunyerál Győzelem jele	Dermedt kolloid oldat Nitrogén			Testnedvünk Névelő			Pontjókör Tárgyrag			
								Tolvajnyelv		

KÉSZÍTETTE: CSÉPÁNYI PIROSKA

A keresztrejtvényt helyesen megfejtők és beküldők között lapunk egyéves előfizetését sorsoljuk ki. Beküldendő Woody Allen gondolata április 6-ig, a szerkesztőség címére (7614 Pécs, Pf. 59.) postai levelezőlapon vagy levélben, illetve az e-mail-címre (hethatar@hethathatar.hu).

A januári számunk rejtvényének megfejtése:
„Az egyetlen bajom az életemmel, hogy nem valaki más vagyok.” (Woody Allen gondolata)

A helyes megfejtést beküldők közül lapunk egyéves előfizetését Szabóné Kicska Mónika (4400 Nyíregyháza, Kígyó u.) olvasónk nyerte.

VARÁZSKÉP – 220.

DR. MÁNDOKI LÁSZLÓ NÉPRAJZTUDÓS EMLÉKÉRE

Első számunktól kezdve mindegyikben található varázskép. Dr. Mándoki László néprajztudós nemcsak rendelkezésünkre bocsátotta világhírű rejtvénygyűjteményének ezen darabjait, hanem versikéket is írt hozzájuk. Ezt a hagyományt folytatva Szigetvári-Szattinger Krisztián jóvoltából ismét versikékkal jelennek meg a varázsképek.

Aki megtalálja a képen a keresendőt, kiszínezi, a képet kivágja vagy fénymásolja, és nem rest **április 6-ig** borítékba téve szerkesztőségünk címére (7614 Pécs, Pf. 59.) elküldeni, megnyerhet **50 szelet csokoládét**.

„Kopár e táj,
nagy a homály” –
morog az ordas.
„– A kedves olvasó kész?
Elém egy konyhakész
Piroskát hordass!”

A januári számunk varázsképén az *újévi csecsemőt* megtalálók közül KALMÁR GÁBOR (7632 Pécs, Aidinger J. u.) olvasónk nyerte az **50 szelet csokoládét**.

A Gergő-könyvek rajongói

Néhány rajongói idézettel ajánljuk olvasóink figyelmébe Böszörményi Gyula legutóbbi Gergő-könyvét, a *Gergő és az álmvámpírok 2.* kötetet.

* * *

Kedves Gyula! Most olvastam ki az Álmvámpírok kettőt! Tiszta szívből gratulálok! Annyira, de annyira megfogott ez a kötet is! Egyszerűen nem tudtam lenni. (Nem mintha a többi könyveddel máshogy lenne.) Nevettem és sirtam is közben, annyira varázslatos volt, annyival magával ragadtak Gergőék! KÖSZÖNÖM, hogy megírtad ezt a regényt!

Sas Zsófi, Budapest

Karácsonyra megkaptam az utolsó Gergő-kötetet amelyet pár óra alatt „kivégeztem”, és így egyben teljessé vált a Gergő sorozatom. A legmél-
több helyen van a könyvespolcomon...

Lendér Evelin, Kiskunhalas

Tisztelt Böszörményi Úr, kedvenc író! Írásaival, főleg a Gergős könyvekkel bearanyozza napjaimat, talán nem véletlenül lett a fiam is Gergő. :-)
Tisztelettel, üdvözléssel:

Jakulyák Ildikó

Nem gondoltam volna, hogy végzős gimnazistaként ekkora hatást gyakorolna rám egy meseregény. Enélkül sohasem becsültem volna meg igazán a gyermekkort. Most, hogy lassan búcsút intek neki (bár lélekben mindig is a részese maradok), e könyvekben próbálok megkapaszkodni. A Botlik-Réti család szeretetből, barátságból, elhivatottságból és kitartásból – úgy hiszem – mindannyiunk számára példát mutatott. Ők mindannyian egy-egy szilánk, s a részek Önné állnak össze; ettől olyan színesek, élet-szerűek, de egyszerre varázslatosak.

Kaj Ádám János

Kadosa Beatrix

Balogh Jenő kiállítása

Balogh Jenő festőművész újabb egyéni kiállítása nyílt meg 2007. február 7. napján a szekszárdi Kelemen Galériában. Balogh Jenő festészetének újabb állomása, a „Mentsük meg a Földünket” gondolatának új, válogatott megjelenítése a régebbi és újabb alkotások bemutatása a fiatalok napi közegében, akik még a legtöbbet tehetik a Föld, az anyatermészet és évezredes, gazdag kulturális környezetünk megóvása, valamint a folyamatos pusztulás, az élhető élet és környezete tudatos pusztításának megállítása érdekében. A képek által hordozott minden negatív tapasztalat ellenére a festő hitének derengő fénye is átjelik több alkotáson,

Bélyeg grafika

amely hit a re-

mény és szeretet bibliai hármasságában ma is elkötelezetten jellemzi az alkotó személyiségét, mint azt Decsi Kiss János képzőművész, újságíró is kiemelte megnyitó beszédében: a keleti kultúrák közt földrajzilag, és a lélek kékek láttatott országútján is utazó festőművész mindenütt az emberi lét természetességével van otthon.

Az alkotóról a www.tolnaart.hu/balogh lapon további információkat is olvashatnak, a weblapon szereplő festmények közül néhány kiemelt jelentőségű kép (köztük pl. a nemzetközi díjnyertes „Bélyeg grafika” 1999.) ezen a kiállításon is látható volt. (A kiállítás március 6-án zárt.)

MEGRENDELŐ

Megrendelem a Hetedhéthatár című közérdekű magazint

..... példányban 2007. év hónaptól

12 számot
1150 forint előfizetési áron

Név:

Település: Irányítószám:

Utca, házszám: Postafiók:

Tel./fax:

Fizetés: banki átutalással – postai csekken (a megfelelő aláhúzendő)

Egyéb megjegyzés:

.....
aláírás

A megrendelés alapján a kiadó küldi a számlát, illetve a postai befizetési csekket.

Visszaküldendő a szerkesztőség és kiadó címére:

7761 Kozármisleny, Mikszáth K. u. 24.

Bankszámlaszám: 50100112-12005985

(Nemzetközi: HU31-50100112-12005985)

e.graphic stúdió

• Egyedi könyvek

teljes kivitelezése
akár 50-100 példányban is

• Hetilapok, periodikák

tördelése és komplett
nyomdai kivitelezése

• Színes plakátok készítése

30×60 cm méretig

• Színes és fekete-fehér

fénymásolás és nyomtatás

Nyitva:

Hétköznap 08.00-19.00

7624 Pécs, Hungária u. 14.

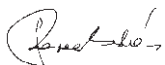
Tel./fax: 72/227-350

info@edenscript.hu

Szarvas István

Szarvasi sikerek

Szarvas, a Békés megyei kisváros, amelyet joggal neveznek sokan Dél-Alföld gyöngyszemének, az elmúlt évek során többször került a figyelem középpontjába. 2002-ben Babák Mihály, a város polgármestere *Az év polgármestere* lett.

2003-ban itt járt Rudolf Schuster szlovák államelnök, aki felavatott egy Szlovák Tanítási Nyelvű Általános Iskolát, Óvodát és Diákotthont. Találkozott Babák Mihállyal, és eszmét cseréltek Milan Ratislav Stefanik ezredes szobrának felállításáról – ez utóbbi információt a szlovák elnök egy fogadáson velem is megosztotta. 2005-ben Lovas Világtalálkozót rendeztek a városban, ahol 500 ló és 1000 lovas vett részt 50 programon.

Szarvas 2810 szavazattal győzött a Magyar Televízió Fötér című műsorának országos szavazásán, amelyen a nézők választhatták ki *Az év települését*. Az idei voksoláson, amelyen 16 város versengett a dobogós helyekért, Székesfehérvár 1894, Szeged pedig 1774 szavazatot kapott.

Az MTV népszerű műsora, a Fötér immár harmadik alkalommal hirdette meg a szavazást. Az év települése 2004-ben Kőszeg, tavaly pedig Veszprém, a királynék városa lett. Az idei díjat, a Herendi Porcelánmanufaktúra erre az alkalomra készített dísztárgyát Rudi Zoltán, az MTV elnöke adta át Szarvas polgármesterének, Babák Mihálynak.

A Szarvasról készített film, a Nagy György vezette Fötér című műsor szerkesztőségének gondozásában, idén november 1-jén került képernyőre. Az 50 perces adásból az is kiderült, hogy a városban található Magyarország legnagyobb örökzöld tölgyfája. Szarvas jelképe a központjában található szarvasszobor, amire szilveszterkor a fiatalok felmásznak, és innen köszöntik az újévet. A kétszáz éves diákváros a Körös-völgyi természetvédelmi terület része, különleges értéke a vízhez kötődő ritka növény- és állatvilág. Országos hírű nevezetessége a 84 hektáros arborétum, amelyet a 18. században telepített gróf Bolza Pál. A parkban, mely ma Magyarország legnagyobb ilyen jellegű gyűjteménye, több száz különleges növényritkaságot gondoznak.

A Magyar Turizmus Zrt. különdíját Róna Iván, az intézmény vezérigazgatója adta át a polgármesternek. A Turizmus Zrt. a várost jelentősen támogatja, egy éven keresztül népszerűsíti és reklámozza a győztes település kiadványaiban.

Az Üzlettárs Magazin és a Coface cég felmérést készített a Corvinus Egyetem

Babák Mihály jobbról, a szerző, Szarvas István balról

munkatársai közreműködésével a leginkább vállalkozásbarát települések rangsoráról. A felmérésben a munkakörnyezet 40%, vállalkozás 30%, az infrastruktúra 20%, az életminőség 8%, a képzés 20% súllyal szerepel. Ebben a rangsorban 45 helyet lépett előre a város, és a Békés megyei városok közül egyedül került a legjobb 20-ba.

A polgármestert a vállalkozásokkal kapcsolatban kérdeztük.

Polgármester Úr! Mennyire tartja fontosnak a gazdaság fejlesztését?

Alulbecsülni a gazdaság fejlesztésének fontosságát a legostobább hiba, amit polgármester csak elkövethet, ugyanis, ha nem pörög a gazdaság, depressziósak lesznek az emberek, és az egész város működése veszélybe kerül.

Önknél hány céges adóalany van?

A 18 ezres lélekszámú városunkban 1481 céges adóalany van, ami azt jelenti, hogy minden tizennegyedik embernek van vállalkozása. Mi a két-három munkahelyet teremtő beruházásnak is örülünk, ezért a Széchenyi-terv idején arra biztattunk minden vállalkozót, hogy pályázzon. Pályáztak is, mégpedig sikerrel! A legjobb adózókat minden évben kitüntetjük, ugyanakkor minden adófillérrel elszámolunk feléjük.

Korábban többször beszélgettünk az infrastruktúráról. Hogyan fejlődik?

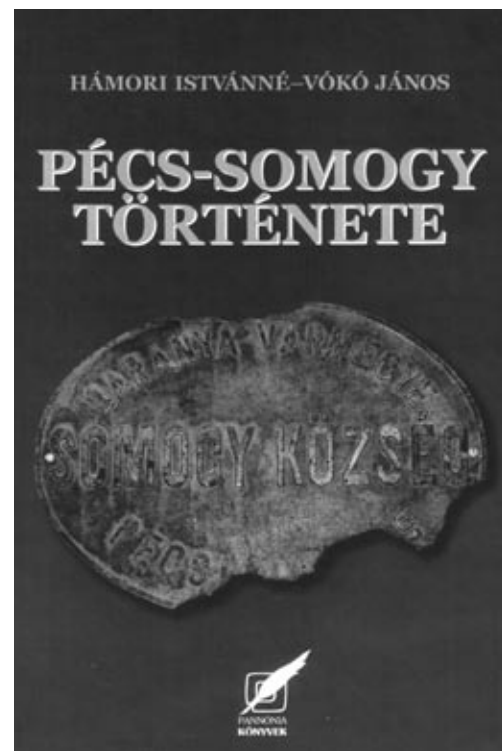
Az alapinfrastruktúra megvan, de sokat kell még fejleszteni. Az ipartelephez vezető útra 250 millió forintot költöttünk, de mivel a város nehézkesen érhető el máshonnan, mint a 44-es út, ezért annak a fejlesztése is elengedhetetlen. Emellett jó minőségű, széles sávú internetkapcsolat kiépítésre is szükség van. Ez utóbbi már épül is, ennek az évnek a nyarán már használatba is vesszük. Számítunk a turizmusra is, az egyik meglévő hotelt wellness- és fitneszrészleggel bővítik, de 600 millió forintos beruházással szeretnénk egy gyógyászati centrumot is létrehozni, amely elsősorban a skandináv vendégekre építene.

Könyvszemle

Pécs-Somogy története

Egy nemzet története nemcsak a nagy összefoglaló szintézisekből áll, amelyeket tudós történészek írnak meg, hanem mindazon „kis mozaikokból”, amelyeket a helytörténészek garmada állít össze, és ad a kisebb-nagyobb közösség tudomására. Ezek összességére hivatkozhatnak ugyanis a már előbb jelzett tudósok, amikor summatukat megírják, a „kis mozaikok” nélkül ugyanis a „nagy egész” sem állhat össze!

A közelmúltban a Pro Pannonia Kiadó gondozásában jelent meg a Pécshez tartozó Pécs-Somogy településrész (valamikor önálló község) története – éppen annak 600 éves évfordulójára, két lelkes helyi értelmiségi lokálpatrióta tanár, Hámori Istvánné és Vókó János több évtizedes gyűjtő- és kutatómunkája eredményeként.

A földrajzi környezet tárgyalása után a kötet végigkalauzol bennünket a falu történelmének különböző szakaszain, a legkorábbi időszakoktól a közelmúltig. Hét fejezetet át összegzik ezt a szerzők az őskortól a két világháború közötti időszak történéseiig, majd a néprajzi hagyományok, a közelmúltig igencsak meghatározó bányászat, a bányász-szervezkedések, a vallási és az egyesületi élet, az iskolatörténet tárgyalása következik. Ezt követően térnek rá a második világháború utáni évtizedek történéseinek leírására. Az emlékhelyek sorba vétele után a függelék a címtárat, a képjegyzéket, a források fősorolását tartalmazza.

A kiadvány erénye a már említett alapos gyűjtőmunka, a részletes földolgozás, a gazdag illusztrációs- és képanyag, az áttekinthető szerkezet. Ajánljuk mindazoknak, akik a helytörténetet kedvelik, meg akarják ismerni ezt a Pécs környéki helyet, kiegészítve a városkörnyék történetéről eddig szerzett ismereteiket. A helybéliek, az ide kötődők már úgyszólván választottak: sokan máris megvásárolták a könyvet!

DR. VARGHA DEZSŐ

Czupy György

György Czupy

Világjáró Berzenczey László

Berzenczey László 1820-ban Kolozsvárott született. Kalandvágya már diákkorában jelentkezett. Az iskolából megszökött, s három éven át mint házitánító, bérkocsis, vándorszínész csatangolt. Majd felcsapott katonának, s mint kadét hagyta ott a katonaságot. Megtanult jól lovagolni, aminek később nagy hasznát vette. Hazatérve gyors iramban pótolta az elvesztett iskolaéveket. Táblai írnokból Marosszék követe lett az erdélyi országgyűlésen. 1848 márciusában az erdélyi országgyűlésben ő terjesztette elő *Erdélynek Magyarországgal* való egyesítését. Később Kossuth Erdély polgári biztosává nevezte ki. Fontos szerepe volt abban, hogy a székelyek az október 30-i agyagfalvi gyűlésen nagy lelkesedéssel kimondták a hadbaszállást. Sokszor hangoztatta híressé vált mondatát: „Nem az a fontos, hogy valakinek sok vagy kevés esze van-e, hanem az, hogy akkor legyen esze, amikor annak hasznát veszi.”

A szabadságharcban egy lovasezredet teremtett elő a semmiből. Ez volt a Mátyás huszárok ezrede. Mindezért a szabadságharc bukása után jelképesen a bitófára került. Egy ideig Moldovában bujkált, majd Sumlában Kossuth környezetéhez csatlakozott, és így került Kisásziába. A Mississippi hajón előrement Amerikába, hogy előkészítse Kossuth körútját. Később Kossuth környezetéből sokan elszéledtek. Többen Amerikában telepedtek meg, mások amnesztiát kértek és kaptak. Berzenczey kelet-ázsiai kutatóútra indult, hogy megkeresse a magyarok őshazáját, és az ott élő testvérmépeket. Berzenczey elhatározta, hogy Körösi Csoma útját követve India felől jut el Tibetbe. Szingapúron át eljutott Kalkuttába, s nem valószínű, hogy komoly kísérletet tett vol-

na a Himaláján való átjutásra. Hosszú tengeri úton Londonba ment, majd onnan a Csatornában lévő Jersey szigetére, ahol Teleki Sándor, Mészáros Lázár, Reményi Ede és több emigráns társaságában élt, s ahol Victor Hugo is a számkivetés keserű kenyerén élt.

Hamarosan kitört a krími háború, ettől a cárizmus bukását várta Európa minden bal oldali politikai emigránsa. Berzenczeyt nyugtalan természete a Balkánra, majd onnan az ostromlott Szevasztopol alá sodorta. A remények azonban meghiúsultak, Berzenczey mély depresszióba esett. A török környezetben ekkor kapott rá a hasisra, melynek annyi ottani magyar lett az áldozata. Végül teljesen összeomlott és három évig betegen feküdt. Otthon hagyott családja is gyötörte. Felesége részt vett a Makk József szabadságharcos tüzérezredes által Erdélyben szervezett összeesküvésben, de meghalt, gyermekei idegeneknél hányódtak, birtokait elkobozták.

1862-ben a császári rendeletet (februári pátens) követően Berzenczey hazatérésre jelentkezett. Klagenfurtba internálták, ahol Görgey is internáltságát töltötte. A kiegyezés hozta meg szabadulását 1867-ben.

1869-ben Marosvásárhely képviselővé választotta. Éveken át dühösen támadta a Deák pártot. Útikalandjairól sokat mesélt az akkor még ellenzéki Jókai Mórnak: az 1872-ben megjelent „A jövő század regénye” című műve Berzenczey hatására szól a közép-ázsiai magyar rokonok segítségéről. Berzenczey lemondott képviselői mandátumáról, s 1873-ban ismét útra kelt, hogy megkeresse az „óhazaiakat”.

(folytatjuk)

ÍGY TÖBB JUT ÜZEMANYAGRA

Hungary Card

Kedvezmények utazásnál
szállodákban, éttermekben

a kártya ára 6240 Ft
egy hét alatt akár
14775 Ft-t spórolhat
és egy évben 52 hét van

www.hungarycard.hu
www.hotelinform.hu

A Hungary Card megvásárolható:
valamennyi Tourinform irodában - valamint a www.hungarycard.hu oldalon
Információ: Hotelinform Kft., 1056 Budapest, Váci utca 78-80. • Tel.: 266-3741, 267-0896

Tavaszi programok a Míves Tojás Múzeumban

A húsvét előtti Nagyhét idén is mozgalmasnak ígérkezik a közönség által jól ismert Míves Tojás Múzeumban, Zengővárkonyban. A nagyheti program nyitórendezvénye az immár több mint félévtizedes hagyomány szerint Virágvasárnapon (idén április 1-jén) tartott országos ifjúsági tojásfestő verseny. A verseny nyílt, minden 10-15 éves korú fiatal részt vehet benne.

Az elmúlt években sikeres volt a „Hímestojás Szeretteinknek” ajándékkészítő program. Ennek keretében minden résztvevő sajátkezűleg tehet bizonyosságot tojásdíszítő készségéről. Húsvét hétfő délutánján (15 órától) az „Örökös kiváló együttes” címmel rendező neves zengővárkonyi népi együttes vidám húsvéti bemutatója szórakoztatja a látogatókat.

A múzeum az irodalom kedvelők számára is tartogat meglepetést. A „Nincs több csoda csak egy: a Feltámadás” c. kötet húsvéti aktualitás. A könyv megvásárolható a múzeumban, illetve megrendelhető a honlap „Kiadvány” lapján.

További információk: 7720 Zengővárkony, Kossuth Lajos u. 6. Tel: +36-72-466-605, e-mail: tojas@museum.hu, honlap (8 nyelvű): www.tojasmuzeum.ini.hu

Jéki László

Már valóság: metaanyagok és teleportálás

A modern fizika lépésről lépésre lehetővé teszi legmerészebb álmaink beteljesítését. Olyan dolgok váltak lehetségessé, amelyekre eddig csak a mesék varázslói vagy a tudományos-fantasztikus történetek, filmek hősei voltak képesek. Ki ne szeretne például időnként láthatatlanná válni? Ok több is lehet rá, események láthatatlan résztvevőiként titkokat leshetünk ki, és a láthatatlanná válás a szégyenkezés miatti elbujdosás helyett is jó megoldás lehet. A mesék hősei ilyenkor magukra terítenek egy varázsköpenyt vagy a fejükbe nyomnak egy varázssüveget, és máris láthatatlanná válnak. A modern fizika legújabb eredményei ilyen láthatatlanná tevő varázsköpenyt ígérnek. Még nincs kész a láthatatlanná tevő köpeny, de az első eredmények is fantasztikusak.

A kutatók természetesen nem egy láthatatlanná tevő csodaeszköz megalkotására törekedtek, bár arra is akadnak példák, hogy valóban egy fantasztikus regényben olvasott, filmen látott meseszerű, csodálatos elem indította el a gondolkodást. Ebben az esetben a történések a tudomány belső logikáját követték. Érdekes és jellemző részlet: a kutatókat az utóbbi években az Egyesült Államok hírszerző közössége ösztöndíj programja támogatta.

Évtizedekkel ezelőtt ismerte fel egy kutató, hogy van két olyan, az anyagokra jellemző tulajdonság (elektromos áteresztőképesség (permittivitás) és mágneses áteresztőképesség (permeabilitás)), amely pozitív és negatív értéket egyaránt felvehet, de nincs olyan ismert anyag, amelyben mindkét mennyiség negatív értékű lenne. Logikusan következett a kérdés: vajon létrehozható-e és ha igen, milyen tulajdonságokkal rendelkezne egy ilyen, a természetben nem létező anyag. Arra a következtetésre jutott, hogy létre lehet hozni ilyen anyagot. A különleges anyag természetesen különleges tulajdonságokkal bírna, csaknem valamennyi elektromágneses jelenség másképpen menne végbe vagy más eredményre vezetne.

Az egyik legfurcsább következmény a negatív törésmutató lehetősége. A fény a közeg határához érve nem hatolna be a negatív törésmutatójú anyagba, de nem is verődne vissza róla. Ehelyett megkerülné a negatív törésmutatójú tárgyat, majd mintha ott sem lett volna ez a tárgy, menne tovább eredeti irányában. A megkerült tárgyról nem jutna információ szemünkbe, agyunk nem alkotna róla képet, viszont látnánk azt a normális tárgyat, amely a negatív törésmutatójú mögött van. A negatív törésmutatójú anyagból készült vagy ilyen anyaggal bevont tárgy tehát valóban láthatatlanná válna.

Évtizedek elteltével, a múlt század végén kezdtek el alaposabban foglalkozni ezekkel

a különlegességeket ígérő anyagokkal, nevet is adtak nekik: metaanyagok. Felismerték, hogy a metaanyagok tulajdonságai erősen függenek az elektromágneses hullámok frekvenciájától. Kiderült, hogy negatív paraméterekkel rendelkező anyagot csak viszonylag szűk frekvenciasávban lehet létrehozni. A negatív elektromágneses illetve a negatív mágneses paraméterek viszont teljesen más frekvenciatartományban jelennek meg, ezért nem fordulnak elő együttesen a természetes anyagokban. A fizika törvényei ugyanakkor nem zárják ki, nem teszik eleve lehetetlenné, hogy a két paraméter egyszerre vegyen fel negatív értéket.

A metaanyagok tulajdonságainak alapos elméleti elemzése után a receptkészítés következett. Brit kutatók szerint a metaanyagot parányi elemekből kell összerakni, ezek az alkotóelemek periodikusan ismétlődnek egymás után. Az elemek méretét és egymástól való távolságát úgy kell megválasztani, hogy az jóval kisebb legyen a felhasználandó elektromos sugárzás hullámhosszánál. Ebben az esetben a beeső elektromágneses hullám nem tudja megkülönböztetni az egyes elemeket, homogénnek látja a metaanyagot. Az egyik összetevő az elektromos, a másik a mágneses tulajdonságért felel. Az építőelemek parányi hurkok, vezetődarabok, ezeket helyezik el szabályosan ismétlődő rendben.

A metaanyag készítés receptjének közzététele után felgyorsultak az események. Tavaly márciusban egy amerikai kutató azt nyilatkozta a Science-nek, hogy öt éven belül megjelenhet a rádióhullámok tartományában működő metaanyag és az ebből készült eszközök. Alaposan tévedett, mert már október közepén megjelent az első, a mikrohullámok tartományában működő eszköz leírása. A receptet kidolgozó J. Pendry is részt vett a Duke Egyetemen David R. Smith vezetésével dolgozó kutatócsoport munkájában. Az építőelemek üvegszálra szerelt réz karikák és drótok voltak. A kísérletben egyértelműen megfigyelték, hogy az elektromágneses hullámok megkerülték a metaanyaggal körbevelt objektumot, úgy, ahogy a folyó vize megkerül egy sima felületű sziklát a mederben.

A következő lépés más hullámhosszakon működőképes metaanyagok létrehozása. A feladat egyre nehezebbé válik, ahogy a rövidebb hullámhosszak felé közeledünk, hiszen a metaanyag építőelemeinek lényegesen kisebbnek kell lennie a rászó sugárzás hullámhosszánál. A látható fény tartománya már a nanoméretes világában való építkezést kíván meg. November közepén újabb sikerről érkezett hír: a Purdue Egyetemen fémnanocsíkokból építettek metaanyagot, a csíkokat dielektromos rétegek választották el egymástól. A kutatók szerint negatív törésmutatójú metaanyagokból az

infravörös, sőt a látható fény tartományában működő eszközt lehet készíteni.

A gyors fejlődés láttán félve idézem szakemberek néhány hónapja megfogalmazott véleményét: „Pillanatnyilag még ötlet sincs arra, hogyan lehetne egy széles hullámhossztartományban, pl. a látható fény teljes tartományában hatékony metaanyagot elkészíteni. Egyelőre továbbra is a fantázia világában maradnak a Harry Potter vagy a Star Trek hősei által viselt, láthatatlanná tevő varázsköpenyek.”

Ha még nem kész a láthatatlanná tevő varázsköpeny, akkor próbáljunk mást. Próbáljunk egy szempillantás alatt úgy eltűnni, hogy egy hatalmas ugrással valami távoli helyre kerüljünk. A fantasztikus filmek hősei ilyenkor egy másik világegyetembe ugranak át. Egyelőre azonban még nem biztos, hogy vannak más világegyetemek is, bár sok fizikus töri ezen a fejt. Tűzzünk ki szerényebb célt, teleportáltassuk magunkat kisebb távolságra, ez sem tűnik könnyebb feladatnak.

A fantasztikus filmekben az egyik helyen eltűnik a test, majd újra megjelenik valahol távolabb, a laboratóriumokban nem ezt az utat követik. A test állapotát leíró információt küldik el a távolba egy hasonló testnek, amely az információ megérkezésének pillanatában az eredeti pontos hasonmásává válik. Az eredeti pedig ugyanakkor felveszi távoli párjának korábbi állapotát. Tulajdonképpen egy ikerpárral van dolgunk, akik felváltva egymás alakját veszik fel.

1997-ben valósították meg a világon először kvantum-teleportálást az Innsbrucki Egyetem laboratóriumában, összecsatolódott foton párral továbbították egy kvantumrendszernek, magának a fotonnak az állapotát. 2002-ben az Ausztrál Nemzeti Laboratórium kutatói fénynyalábot „tüntettek el”, majd a nyaláb másutt jelent meg. Az ausztráliai kísérletben már nem egyetlen foton párral, hanem valódi, fénykvantumok milliárdjaiból álló fénynyalábbal dolgoztak. A következő lépésben atomok teleportálását valósították meg Innsbruckban kalcium, Coloradóban berillium ionokkal. A megtett távolság jóval rövidebb volt egy milliméternél.

A legújabb szenzáció Koppenhágában született meg tavaly, a Niels Bohr intézetben dán és német kutatók két különböző közeg segítségével valósították meg kvantum-teleportálást, az egyik, a „mozgó” közeg fény, az álló test pedig billió atom együttese volt. A fény hordozta, az anyag tárolta az információt. Fényimpulzussal továbbították egy makroszkopikus test kvantumállapotairól szóló információt egy másik makroszkopikus testnek, a második test erre felvette az első tulajdonságait, tehát teleportáltak egy testet.

(A cikk először a Medical Tribune hasábjain jelent meg.)

Rónai Béla

Magyarul – magyarán

A sokarcú szófaj

Rónai Béla

Az utóbbi években hanyagságból, nemtörődömségből, nem egyszer divatból gyakran elmarad az igék mellől a hozzájuk szorosan kapcsolódó *igekötő*, a sokarcú szófaj. Csaknem minden esetben zavarhatja a megértést.

Legfontosabb jelentésfunkciója a hely- és irányjelölés: bejön, kivisz, lemegy, fölszáll, elvisz, visszahoz stb. Jelentésátvitellel a cselekvés lefolyásának különféle módjait is kifejezi; úgymint: befejezettséget: kinyomoz, megkeres, elvégez, leszámol; a cselekvés, történéis kezdetét mint mozzanatot: megörül, elindul, kilép, elmozdul; tartósságot: odamarad, elbeszélget, kitart; nagytájt, túlzást: feldicsér, kiöltözik; sikertelenséget: félreért, elhall, megtéved stb.

Leggyakoribb a *bonyolít* szavunk használata igekötő nélkül. Így a jelentése: összekuszál, gabalyít. Az igekötős alak, vagyis a *lebonyolít*, *lebonyolódik* értelme: több mozzanatból álló tenni-valót elvégez. Ezért hibás a következő mondat: „Feladatunk az üres lakások helyreállításának bonyolítása.” A le igekötővel együtt jelenti a kifejezni kívánt tartalmat, azaz a feladat elvégzését. De más, igekötő nélkül használt eseteket is idézhetünk: „Szálasit és társait a francia, az angol és a nemzetközi bíróság is marasztalta volna.” Így pontosan az ellenkezőjét mondja annak, amit gondolt. A *marasztal* ugyanis valakinek, a szívesen látott vendégnek a továbbtartózkodásra való rábeszélését jelenti. Az *elmarasztal* viszont valamilyen bűnügyben (itt hazaárulás) a vétkesség megállapítása. „Kívánatos lenne az új eljárások honosítása.” Ez a szó így állampolgárrá fogadás-t jelent. Igekötővel viszont a meghonosítás értelme az új eljárások hazai bevezetése, alkalmazása. Szélsőséges eset a következő: „A kérdés még nem zárult.” A le nélkül szinte minősíthetetlenül torz nyelvi szülemény. „A megállapodások megszegése miatt borulhat a koalíció.” Nyilván a fel igekötővel fejezi ki a kívánt tartalmat. „A hozzászólások közelítették a problémát.” Itt pedig a *meg* billenti helyére a nyelvi mérleget. „A hazai csapat a mérkőzést 3:2 arányban nyerte.” A megnyerte vagy a nyerte meg az elfogadhatóbb. A további idézetek azt az érzést kelthetik az ép nyelvérzékű emberben, hogy nem is véletlenül, felületességéből ejtett hibáról van szó, hanem egy új „szabály” követéséről. „Esetleg tud faragni a hátrányból”; „Hallgatóinak képzeletét szuggesztív előadásával gyújtotta”; „A sérült kocsiját újjal váltja”; „A kiállítás 10-18 óráig tekinthető”. Bárki könnyen kiegészítheti ezeket a mondatokat a le-, ki-, fel-, meg- igekötőkkel.

Elhagyása tudatosan alkalmazott stílusesszék is lehet. „S rezzent kézből kis pillangó elszáll”; „Hunyt vezérem ifjú szép sugára”; „Kél az ifjú tölt pohár kezében.” A Szép Ilonka című Vörösmarty-versből vett idézetek a tömörség, a választékosság és a feszült lelkiállapot kifejező eszközei.

Rónaky Edit

A XX. század útkereső művészei

Válogatás a Saint-Étienne-i Modern Művészetek Múzeumának gyűjteményéből

Rónaky Edit

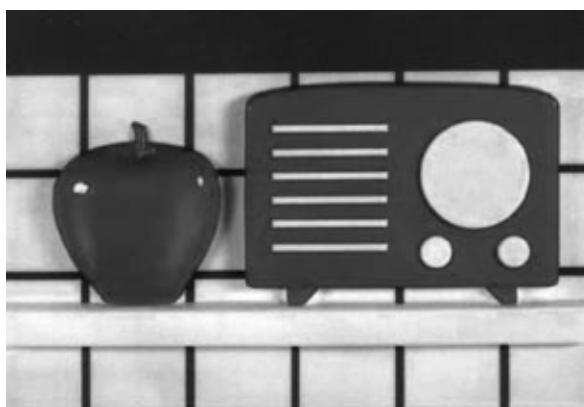
Pécs Európa Kulturális Fővárosa fővezető programjába illeszkedik az a kiállítás, mely január 13-án nyílt meg a Pécsi Galériában. A franciaországi Saint-Étienne város Modern Művészetek Múzeumának anyagából válogatott összeállítást dr. Hegyi Loránd művészettörténész, a múzeum igazgatója mutatta be a sajtó képviselőinek és a nagyközönségnek. A megjelenteket *Tasnádi Péter*, Pécs M. J. Város polgármestere és *Martine Fontanilles*, Saint-Étienne tanácsnoka, a 2013. évi Európa Kulturális Fővárosa pályázat ügyvivője köszöntötte.

A több mint 15 ezer alkotást számláló gyűjtemény átfogó áttekintést ad a modern művészetről és a kortársművekről – Franciaország 2. legnagyobb ilyen jellegű kollekciónaként.

A Pécsen kiállított anyag három korszak művészetét reprezentálja: 1. az *avantgárd* klasszikus forradalmi szakaszát Léger, Picabia, Schwitters alkotásaival; 2. a II. világháborút követő *informel* törekvések idejét, majd az ezután jövő *újrealista* és *pop-art* korszakot – Soulages, Warhol, Lichtenstein, Wesselmann munkáival; 3 az elmúlt két évtized *posztmodern* törekvéseit Gilbert és Georg, Lavier, Armleder, Vilmouth műveivel.

Fernand Léger: Három nő piros háttér előtt (1927)

Tom Wesselmann: Kivilágított csendélet (1964)

Fiatalokkal is végigjárva a kiállítást azt láttam, hogy nem idegenkednek *Fernand Légernek* – a három gráciát idéző – *Három nő piros háttér előtt* című kubista festményétől, *Tom Wesselmann Kivilágított csendélet* című – a fogyasztói társadalmat szimbolizáló – alkotásától.

Engem a pop-art fenegyerekének: *Andy Warholnak* megszelídült *Önarcképe* fogott meg – és az a *tabló*, melyet már nem élő

hétköznapi emberek életének eseményeiről készült amatőr fotókból raktak össze, minden kis eleme megőrzendő érték, múltunkat hordjuk magunkkal, magunkban...

Vasarely, Breuer Marcell, Molnár Farkas szülővárosában különösen fontos, hogy minél többen érdeklődve forduljunk a XX-XXI. század modern művészeinek alkotásai felé, ismerkedjünk napjaink művészeti törekvéseivel. Saint-Étienne – e francia kisváros – nagyon magas szintű múzeumi anyagának értő befogadása vezessen el minket újra meg újra a Janus Pannoniusz Múzeum modern magyar képtári anyagához, Martyn Ferenc műveihez, s a Pécsi Galériának ma élő – helybeli és máshonnan meghívott – művészek alkotásait bemutató tárlataira is!

(A kiállítás február 11-ig volt látható.)

Andy Warhol: Önarckép (1966)

Lenkey István

Tisztelet az alkotó embernek és művének

Vata Emil kiállításáról

Vata Emil nevét hallva vagy olvasva azonnal a színházi díszlettervező jut eszünkbe. Színesen csillogó színpadképek jelennek meg előttünk, s arra gondolunk, hogy a rendezői, színészi munka mellett Vata Emil díszletei hogyan keltették életre, tették maivá a Rigolettót, a Carment, a Bánk bánt, a Gül Babát, és még felsorolni is lehetetlen azoknak a műveknek sorát, melyeknek díszleteit ő készítette és tette velük látványossá Pécs, Győr, Budapest, Szeged előadásait.

Díszletterv a Bánk bánhoz

A pécsi Árpád-házi Szent Margit Kollégiumban rendezett kiállításán is bemutat 6 színpadtervet. De Vata Emil díszlettervező és festőművész is egy személyben, s egyforma szinten és kvalitással műveli mindkét alkotói területet. Bizonyítja ezt e mostani kiállítás 26 festménye is. Igaz, életének nagyobb részében idejét elsősorban a színházi munka foglalta le. Ezért csaknem minden lexikon mint színházi szakembert méltatja. Valóban, a hazai és nemzetközi művészeti elismeréseket és díjakat is ezért a gazdag munkásságáért vehette át. Az elmúlt évtizedekben azonban többször és több helyen is megmutatta művészetének másik oldalát is. Mint festőművész több olyan képpel jelentkezett, melyek egyfelől alkotói szabadságról tanúskodnak, másfelől megmutatják belső világát és azt a szemléletmódot, amellyel az őt körülvevő külső világot nézi, látja. Festményein virágok, virágcsendéletek mellett lakóhelyének, Pécs városának zegzugos utcái, ódon házai és városrészei kelnek életre. A díszlettervezői munka teljes embert kívánó feladatai közben mindig jutott ideje arra, hogy egyfelől magának, más-

felől nekünk – akik munkásságára és alkotó életének bensőségesebb részére figyelünk – kitárulkozzon, valljon az őt befogadó város nyújtotta élményeiről. Főleg pécsi – még ma is megtalálható, vagy már eltűnt – utcarészletek kelnek életre a falakon látható festményein. Egy-egy városrész nyári napsütésben, s egy másik képen behavazva is megjelenik. Mindenkor a fény és az árnyék, az élénk és olykor visszafogott színek játéka teszi varázslatossá festői világát. Festményei éppenúgy, mint díszlettervei, színesek. Úgy gondoljuk, hogy aki egész életében sokszínűségben gondolkodott, hogy a színpadkép élvezhető, kifejező és minden nézőt magával ragadó legyen, az a festményein is olyan színesen kelti életre az utcaképeket, hogy a naponként arra járók is rácsodálkozhatnak: mennyi szépséget, színt, harmóniát látott és jelenített meg a festő, amit ők észre sem vesznek. Ezeket a festményeken a felhők formáiban, színeiben, mozgásuk adta változásaiban is gyönyörködhetünk.

Vata Emil festménye

Festői technikáját, anyagát, eszközeit is mindig a téma, a gondolat jobb megjelenítésének szolgálatába állítja Vata Emil. Az akvarellal könnyedséget, légiességet tud érzékeltetni, a temperával pedig hangsúlyossá teszi a formákat, a kontúrokat.

Gyönyörködünk ennek a szerény, művészi alázattal dolgozó pécsi polgárnak alkotásaiban, aki festményeivel és díszletterveivel szolgálja városát. Munkásságát elismerték díjakkal, festményeit és díszletterveit vásárolják hazai és külföldi gyűjtők. Joggal lehetünk rá büszkék mi is: Pécsen, Baranyában élő művészetszeretők.

Winkler András Próza gondolatok

Öreg hazudozó

Ahogy öregedtem, egyre bolondabb lettem. Hazudozni kezdtem. 65 éves koromban azt meséltem az embereknek, hogy túl vagyok a kilencvenen. Sajnos lassan magam is elhittem, és ahogy illik ilyen korban, szép csendesesen lehunytam a szememet és most itt élek a világ felett, holtan.

Az ellopott könyv

Évekig a híres alapítvány vendégházának könyvtárában, a polcok egyikén állt a verseskötetem sok-sok társa között. Idő múltával azután félni kezdtem, hogy valaki ellopja. Végül már annyira ideges voltam, hogy mikor egyszer egyedül maradtam a könyvtárban, magam loptam el a könyvem.

A boldogtalanságomról

Már hosszú ideje szeretném elmesélni valakinek, hogy mikor és hogyan kezdődött a boldogtalanságom, ami a mai napig tart és már nem valószínű a boldogságra változása.

Amikor végre találok valakit, akkor elszégyellem magam, és nem merem elmondani a boldogtalanságom ügyét és elengedem az illetőt, aki abban a tudatban távozik, hogy esetleg boldog vagyok. Így azután úgy határoztam, hogy leírom a jelenséget, és ezzel megszabadulok a terhetől. Ez, a mai azonban, úgy érzem, nem az a nap, amikor erről a szerencsétlen dologról írni tudnék, úgy hogy valószínűleg holnap kísérlem meg az írást.

Visszatérés

Már több mint tíz éve, hogy elvesztette a szaglását. Járt orvoshoz, természetgyógyászhoz, kuruzslóhoz, de senki és semmi nem segített rajta. Lassan hozzászokott a szagok, illatok nélküli élethez. A minap, éppen, amikor kint elkezdett esni a hó, megütötte az orrát a rég elfelejtett konyhaszag. Hirtelen megrohanták a valaha érzett szagok, illatok.

Kéjjel, boldogan ült a karosszékében és élvezte a régen elvesztettet. Amikor rányitották az ajtót, már halott volt, de nyugodtnak és elégedettnak látszott.

Dr. Vargha Dezső

„Hol vannak a katonák?”

Ruzsits Endre visszaemlékezése: A Dontól a Kárpátokig – 3.

Dr. Vargha Dezső

„Goromba” özvegyasszony Konotopnál

„A nagy város mellett kicsi falu. Közel van a városhoz, tehát viselte a háború minden borzalmát. Még nem város, de már nem falu. Ide települtünk a nagy vándorlás után. Kijelölték a nekünk jutott szállást. Öten jutottunk oda. Barátságatlan kutya után, barátságatlan, lármás háziasszony fogadott a házban. Kimutatta, nem szívesen lát bennünket. – Pizkosak, lucskosak vagyunk. Neki nincs semmije számunkra. Nincs ’kartoska’, nincs kenyér és nincs fűtőanyag. – Konyhánkon levest és némi konzervet kaptunk. Ezt majszoltuk, vagy így igazabb – faltuk. Amikor végére értünk, a ’hebrencs’ háziasszonyunk robbant közénk egy nagy tállal, amelyet szinte odadobott az asztalra. Finom illatú, főtt ’kartoska’ (krumpli) halmozódott rajta. Zsírosan fénylett, és szalonnadarabok húzódtak meg a krumplihegy gözölgő oldalában, amelynek lábát ’agurec’ (savanyú uborka) üdítette. A nagyszerű gesztust és látványt zavaróan festették alá a ’chazajka’ ócsárlása és szidalmái. Sebesen pergett a nyelve. A többiek semmit, én is alig valamit értettem belőle. De éreztük

hogy a mennyei eledelt úgy adja – nem, odaveti –, mintha kutyának dobná.

Nem fogadjuk el – mondtam én megbízás nélkül, és feléje löktem a ’drága’ tálat. Újabb szidalmak kíséretében tolta vissza. Én is. A gesztus mind hevesebb, főleg a viharos kedélyű háziasszony részéről. Nehezen ment, de felismertem a lelket a hideg páncél mögött, és – valamennyiünk boldogságára – elfogadtuk a vacsorát.

Háziasszonyunk másnap önmaga fejezte be félig kész arcképét. A tüzérek vonultak be a faluba. Elnyűtt, fáradt sereg. Nem katonák, csak emberek. Sőt emberek sem – gyermekek. Bennük van minden, ami az emberben örök gyermek. Egy jó szó, egy simogatás kellene csak, hogy zokogva omoljanak egy meleg szívre: Bántottak, Anyám! A mi ’durva’ háziasszonyunk nagy kenyeret öelve, kiállt a kapu elé, és egyre-másra szelte a karéjt az Embernek, a Gyermeknek. Soha nem tudom elfelejteni a képet, sem azt a lelket, amely többet tett a népek testvéri közeledéséért, mint ezer nagyképű szólam, és izzadva létrehozott egyezmény. A Karácsony lelkét, a sereptai özvegyet láttam ott akkor, és most, amikor leírtam, úgy érzem, hogy nem adhattam

volna szebb ajándékot a Dunántúli Népszava olvasóinak.”

Miért jelentős ez a visszaemlékezés?

Az 1945 utáni új korszak előhozta tehát azokat a visszaemlékezéseket, amelyek egy új szemszögből, a frontról visszavonuló, és eközben embertelen kínokat kiálló sorkatona szemszögéből vizsgálták a történeteket, akik rokonszenven fordultak az ott élő lakosok felé. Ez a néhány év „ablakot nyitott” a sokrétű vizsgálatra, amely az 1949 utáni kommunista hatalomátvétel után végleg bezárult. Ezután már nem beszéltek erről, vagy ha szó is volt róla, a Horthy-rendszer, Jány Gusztáv és a „rabló kalandban” részt vevő katonák egyöntetű elítéléséről írt a megfizetett történetírás, az ezt tárgyaló újságírók. Mert azt se felejtjük: a magyaroknak a legtöbbet ártó Eduárd Beneš azt is elérte Sztálinnál, hogy a magyar katonákat még a németeknél (!) is kegyetlenebbeknek írták le a szovjet bértollnokok a doni harcok során!!! Hja, nekik könnyű volt: ők voltak a győztes keleti nagyhatalom, mi pedig a legyőzött vazallusok!

Ki volt vitéz Jány Gusztáv vezérezredes?

Olyan sokat fölmerült a neve és tevékenységének egy-egy szelete, hogy érdemes körültekintőbben, alaposabban megvizsgálni életútját. Először is szögezzük le: bár 1883. október 21-én Rajkán született, ez igaz, de a neve eredetileg Hautzinger volt, 1924-ben vette föl az általunk is ismert Jány nevet. A katonatiszti pályát választotta, elvégezte a Ludovika Akadémiát, 1931. október 1-től 1936. augusztus 1-ig az akadémia I. főcsoportjának parancsnoka lett. A katonai beosztásai a következőképpen alakultak ezt követően: 1936. november 1-ig az I. vegyes dandár I. gyalogezred parancsnoka, 1938. május 24-ig a III. vegyes dandár parancsnoka, 1939. január 4-ig Horthy Miklós kormányzó katonai irodájának főnöke, 1939. február 1-től a budapesti I. hadtest parancsnoka lett. A 2. magyar hadsereg parancsnokává 1940. március 1-től léptették elő, ekkor hozták létre ugyanis a három magyar hadsereget, a belső titkos tanácsosi címet pedig 1940. március 5-én kapta meg.

A második magyar hadsereg élén, vezérezredesként vett részt az erdélyi bevonulásban, mikor pedig az ország hadat

üzent a Szovjetuniónak, ő vezette a magyar csapatok hadműveleteit a keleti fronton 1942/1943-ban. Mind a német, mind a magyar hadvezetés arra utasította illetve kényszerítette, hogy a vonalat minden áron tartsa akkor is, amikor az már összeomlott, és a többi szövetséges csapatok sem tudták tartani azokat – a németekkel együtt. Fölőrlődött, sőt össze is roppant a feltétlen engedelmesség és a csapatok megóvásának erkölcsi parancsa között. Nagyon késői időpontig, 1943. január 17-ig habozott elrendelni a visszavonulást, pedig akkor már olyan nagy volt a szovjet hadsereg rohama és a magyar veszteség, hogy ezt mindenképpen meg kellett volna tennie! Amikor pedig megtörtént a rendezetlen visszavonulás, sőt a visszaözlés, ezt látván 1943. január 24-én adta ki azt a hírhedt hadsereg parancsát, amikor durva és kíméletlen bírálatban részesítette, sőt megtagadta katonáit! Nemcsak a helyzet súlyosságát,

tragikumát nem vette figyelembe, hanem a csapatok ellátásának körülményeit, az addig okozott veszteségeket, a németek brutalitását sem a visszavonulás közben!

Bár ezt a parancsát 1943. március 12-én kiadott újabb hadsereg parancsában visszavonta, a hadserege sorsa, az ő szerepének átgondolása nagy súllyal esett a latban az 1943. november 11-i nyugállományba vonulásánál. Amikor a szovjet csapatok a főváros felé nyomultak, 1944. november végén nyugatra távozott. A háború végén 13 hónapos amerikai fogságba került, és a felesége is meghalt. Ez is szerepet játszott abban, hogy a fogságból történő kiszabadulása után, 1946. október végén hazajött. Közben itthon, a távollétében, 1945. június 19-én lefokozták, és elbocsátották a honvédség kötelékéből. Hazatértét követően azonban a bosszúszomjas hatalom lecsapott rá: a fővárosi népbíróság koncepciós, jogszertelen eljárás után halálra ítélte, és ezt követően kivégezték. A rendszerváltoztatás után, 1993. október 4-én rehabilitálta a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Katonai Tanácsa.

Bányai Tamás (Észak- Karolina)

Jegyzetek – 2.

Magasabbra a tetőt, ácsok!

Senki se gondoljon J. D. Salinger híres művére. Másról van szó. Az Egyesült Arab Emírátságban, pontosabban Dubaiban épül a világ legmagasabb felhőkarcolója, amely a maga kétezerháromszáz lábnyi (kb. 700 méter) magasságával messze túlszárnyalja majd az eddigi csúcstartó taipei felhőkarcolót, sőt a legmagasabb építményként számon tartott torontói CN tornyot is. Mint hírlík, a Burj Dubainak elkeresztelt kolosszus rohamosan emelkedik, a háromezer építómunkás megfeszített tempóban dolgozik rajta; három naponként egy új szinttel emelik a Közel-Kelet eme újdonsült büszkeségét.

Az emírátság egészen a múlt század hatvanas éveinek elejéig fejlődésben alaposan elmaradt sivatagi ország volt, ahol autócsodák helyett tevéken közlekedett a halászatból és jelentősnek nem igazán nevezhető kereskedelemről éppen csak megélő nép. Akkor talán még nem is sejtve, hogy aranybánya fölött tengetik szerény életüket. Bocsánat, kiapadhatatlan olajkutatót akartam írni. Ahogy az olaj ára, hol fokozatosan, hol robbanásszerűen emelkedett, úgy nőtt ki Dubai a porból, és pedig meglehetősen magasra. Hiszen egyéb égnek meredő felhőkarcolók mellett a Közel-Kelet mindegyikéig legmagasabb épülete is Dubaiban található. Ám úgy látszik, olajpumpálás közben jön meg az étvágy, s most már a világ messze legmagasabb épületével is az Emírátság akar hivatkozni. Még hozzá hosszú időn keresztül. Az Emar Properties nevű építővállalat vezetői ugyan meglehetősen titokban tartják pontos elképzeléseiket, annyi mégis kiszivárgott, hogy a most épülőfélben levő felhőkarcolóra adott esetben újabb és újabb emeleteket

húzhatnak fel, ha netán valakik valahol magasabb építménnyel akarnának előrukkolni. A hírek szerint helyszűke és magas telekárak készítették a dubaiakat arra, hogy több mint egymilliárd dollárért felépítsék ezt az égbenyúló monstert. Mondom, a hírek szerint. Mert az én véleményem, hogy rájöttek, egy ilyen felhőkarcoló tetejéről mégiscsak jobb a kilátás, mint tevehátról.

A vevőnek igaza van

Valamikor – nem is olyan nagyon régen – az Amerikai Egyesült Államok ipari nagyhatalom volt. Tagadhatatlanul nagyhatalom még ma is, ám ami az ipari jelzöt illeti, azt szép lassan lefejtette magáról, mint kánikula idején komótos pástyor a gúnyját. Mert a társadalmi berendezkedésnek van ennél egy fejlettebb formája is, mégpedig a szolgáltató társadalom. Termékek készítésével foglalkozzanak a kínaiak, egyre jobban értenek hozzá, emberanyaguk van bőségesen, a szükséges technológiát is megszerezték – részben éppen az amerikaiaktól. El kell ismerni, azok a ferdeszeműek nagyon jól csinálják, felesleges és hiábavaló lenne versenyezni velük. Nem is érdemes. Ennek ellenére az Újvilágnak semmi oka a szégyenkezésre, mert a szolgáltatást sehol a világon nem fejlesztették olyan tökélyre, mint ott. Egyetlen dolog számít csak: a vevő vagy ügyfél (aki valamilyen formában úgyszintén vevő). Az ő óhaja szent, igényeit minden körülmények között a legmesszebbmenőkig ki kell elégíteni, mert ha nem, hát kártyavárként omlik össze a világ. A vevőnek minden mozdulatára, minden gondolatára árgus szemekkel figyelnek, s igyekeznek minden óhaját teljesíte-

ni, ha lehet, még mielőtt az óhaj egyáltalán felmerülne, alakot öltene. Így aztán nem csoda, hogy bármiről legyen is szó, az amerikaiak e földkerekség legelkényeztetettebb vásárlói. Megszokták, hogy mindig igazuk van, s igazuk védelmében számtalan nagyhatalmú fogyasztói érdekképviselő támogatja őket, esetleges panaszaikat haladéktalanul orvosolják.

Nyilván ez a megszokás készítette az ötvenéves, vakációját Floridában élvező észak-karolinai hölgyet – nevét sem hallgathatom el, mert megérdemli a nyilvánosságot: Eloise D. Reaves-et –, hogy jogosnak vélt panaszára orvoslást keressen. Mrs. Reaves néhány szippantás után elégedetlen volt a kokainnal, amit alig egy órával előbb vásárolt egy ismeretlentől. S mivel már megrögződött benne, hogy keményen megdolgozott pénzéért kifogástalan árut kapjon, előntötte agyát a mérge, s hirtelen felindulásában mit is tehetett volna? Segítségért fordult a legközelebbi rendőrhöz, aki végtelen udvariasságot tanúsítva alapos vizsgálatnak vetette alá a szóbanforgó kokainadagot, s megállapította: bár a hölgynek tökéletesen igaza van, nem a legkiválóbb minőség, de mégiscsak kokain. Ennélfogva nincs más választása, mint hogy letartóztassa a felháborodott úriasszonyt, aki ezután egy floridai – feltehetőleg minden kényes igényét kielégítő – börtönben élvezhette szabadságának hátralevő napjait. Minderről a Palatka Daily News számolt be olvasóinak, arról azonban már nem írt ez az újság, hogy a börtönben akadt-e valami kifogásolnivalója Mrs. Reavesnek. Lehet, csak azért nem, mert a dutyiban is elsőrangú a szolgáltatás, ami mindenki számára természetes.

(folytatjuk)

KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.

Quartz Kft.

Pécs, Megyeri út 26.
Homokértékesítés, inert hulladék
lerakása, tájrendezés,
gépi földmunka
Telefon: 72/ 239-872
E-mail: quartz@t-online.hu

Rónaky Edit

Fejezetek Pécs XX. századi irodalmi múltjából

Még ma is kézközelben tartom és gyakran olvasgatom a Pécsi Szemlének 2002-ben megjelentetett *A város és írója* című különnyomatát. *Tüskés Tibor* hiteles, ugyanakkor igen érdekes, olvasmányos portrét rajzolt benne tizenkét olyan jelentős íróról, költőről, akiknek élete, alkotói pályája valamiképpen Pécshez kapcsolódott.

És most itt a „második kötet” újabb tizenkét író arcképével és életképével. Hasonló a koncepció: fontos életrajzi adatok, kötődésük a városhoz, megszólaltatásuk – versek, prózai szövegrészek, vallomások, visszaemlékezések, levél- és interjútorodékok közlésével. Látjuk a zengővárkonyi gesztenyésben sétáló művészettörténészt: *Fülep Lajost*, az irodalomszervező *Sásdi Sándort*, kedvet kapunk *Dénes Gizella* Zsolnay Vilmosról írt regényének: a Csodálatos fazekasnak elolvasásához. Megjelenik előttünk a *Sorsunk* című folyóirat számára anyagi támogatásért talpaló *Csuka Zoltán* s a tudós tanár: *Fábián István* – a „lajosisták” Fufuja. Felelevenedik az élmény, amikor *Illyés Gyula* rendszeresen lejárt Pécsre, színházi darabjainak próbáira és premierjére, s az is, amikor *Mészöly Miklós* végre

megláthatta *Az ablakmosó* című burleszk-tragédiájának bemutatóját. A két jó barát: a kiváló író és szervező *Szántó Tibor* és a jó kedélyű *Galsai Pongrác* ugyanolyan

meghatározó személyiségei voltak városunk pezsgő irodalmi életének, mint az Írószövetség helyi csoportjának titkára: a bölcs derűvel élő *Pákolitz István*, a hi-

hetetlen képteremtő erővel és ritmusérzékkel verselő *Galambosi László* és az őt – interjúban – „Bövény úr”-nak nevező kitűnő író és publicista *Bertha Bulcsu*, a Balaton szerelmese.

Többségüket magam is jól ismertem, mégis mindegyikükről mond valamilyen irodalmi újdonságot, izgalmas eseményt, jellemző tulajdonságot *Tüskés Tibor* igényes összeállítása. A kiválasztott idézetek pedig a fiatal olvasók számára is jól érzékeltek a jellemzett írók szemléletét, stílusát, a színes, élvezetes bemutatások velük is elképzeltetik személyüket, amint vitáznak a Jelenkor szerkesztőségében, anekdotáznak a Nádor kávéházban. S a portrékat olvasva Pécs városának egy tizenharmadik íróját: a többieket bemutató *Tüskés Tibor* is megismerhetik ebből a nagyszerű kötetből. Pécsről elszármazott testvéreim és barátaim számára most nem találhatnék méltóbb, értékeesebb ajándékot.

Köszönet mindezt a kiadóknak – a Pécsi Szemle Várostartó Alapítványnak és a Pécs/Sopianae Örökség Kht.-nek – s a kiadást támogatóknak, segítőknek – dr. Toller László volt polgármesternek és a Proof Stúdió Kft.-nek. (Pécs, 2006)

Káplár László Jó Ember Díj

Káplár László, a 2003-ban ötvenévesen eltávozott újságíró kolléga, a jó barát, a jó ember nevének és emlékének fennmaradására jött létre a Káplár Alapítvány. Az alapítvány célja: irodalmi és kulturális értékek megőrzése, védelme, a nyelvi és irodalmi kultúra fejlesztése, ápolása, az összmagyarság kulturális érdekeinek védelme, a magyarországi kisebbségekkel, valamint a határon túli magyarsággal kapcsolatos tevékenység, tehetséggondozás. A kulturális teljesítmények díjazására az alapítvány a névadó személye előtt tisztelegve létrehozta a Jó Ember Díjat – melyet évente egyszer ad ki a kuratórium döntése alapján. **A Jó Ember Díjra a jelöléseket április 10-ig várja a kuratórium.** A kuratórium olyan személyek jelölését várja a díjra, akik a szívükkel látva egyszerűen csak teszik a dolgukat önzetlenül, és közben észre sem veszik, hogy milyen sok ember javát szolgálják a széleskörűen értelmezett kultúra területén. A Hetedhétár web-oldaláról – www.hetedhethatar.hu – elérhető a Káplár László Alapítvány honlapja. A Jó Ember díjra a jelölést levélben az alapítvány székhelyén (7761 Kozármisleny, Mikszáth Kálmán u. 24.), telefonon a 30/575-3997-es számon, e-mail-en a hethatar@hetedhethatar.hu címen lehet megtenni.

(A díj Judit Hagner, Németországban élő magyar származású szobrászművész alkotása.)

A kuratórium elnöke Dankházi Lajos (Budapest), tagjai: Králik Ivánné (Pécs), Kurucz Gyula (Pécs), L. Csépanyi Katalin (Pécs), Tárkányi Béla (Debrecen).

A 2006. évi díjazottak:

Jó Ember Díj: **Káplár László** posztumusz

Jó Ember Díj: **Dr. Rideg Lászlóné** (Pécs) –

a kulturált életminőségért kifejtett tevékenységéért
(a Szociális Háló Egyesület vezetője)

A jelöltként a 3. helyen végzett **Töttös Sándor**

(Zengővárkony) Bálint Ferenc kisgrafikáját kapta ajándékul

Káplár László Emlékére Kulturális Alapítvány – Székhely: Kozármisleny, Mikszáth K. u. 24. 7761 – **Adószám: 18326859-1-02.** Aki támogatni kívánja a Káplár Alapítványt, az az **50800104-11096568** számú bankszámlaszámra utalhatja át azt a pénzüsszeget, amellyel hozzájárul az alapítványhoz, továbbá a közhasznú fokozatú alapítvány jogosult az SZJA 1%-ra is, azaz így is lehet támogatni.

Motesiky Árpád

Balassi-emlékhelyek a Felvidéken – 1.

Az első magyar költőre, Balassi Bálint (1554–1594) emlékezünk. A felvidéki Amphion, Balassi Bálint vitéz katona, a magyar reneszánsz költőjének életútja igen bonyolult. Zólyom várában született 1554. október 20-án. Tízestendős korától a zólyomi vár prédikátora, Bornemissza Péter nevelte, de nemsokára, 1566-tól Nürnbergben tanult. Ám tanulmányai kezdetén nagy teher volt számára az élet az idegen földön, de teljes erővel a tanulásba, az új ismeretek elsajátításába vetette magát. Sajnos apját 1569-ben letartóztatták összeesküvés gyanúja miatt. Ennek okán a család Lengyelországba menekült. Abban az időben sokat olvasott, és németből fordított protestáns elmélkedéseket. Számára a Báthory-ellenes fegyveres vállalkozás rosszul sikerült, sebesülten fogságba került, de a fejedelem Erdélyben megbocsátott neki, sőt megkedvelte a nyíltszívű, nyílt szavú ifjút. 1577-ben hazatért, közben apja meghalt...

A hazatérés utáni évekről Koncsol László imígyen írt: „*Atyja már halott, s ettől fogva csupán kaland, hánytatás, kapkodás és kudarc a végzete. A hátralévő tizenhét év alatt több kalandregénybe s egy vaskos kötet humanista szellemi novellára való élményt gyűjt emlékeinek asztagába. Katona és bujdosó, ősi birtokait több vármegyében visszaperlő és erőszakos birtokfogaló, mindenből kiforgatott főúr, szép főrangú asszonyok és özvegyek hódolója vagy széptevője és kiszolgáltatott nők rettegője, várvédő hadnagy és magányos portyázó, kóbor vitéz...*”

A szép asszonyok és özvegyek közül a legkitartóbban – de reménytelenül hat éven át – Losonczy Annának udvarolt (Anna-versek). Végül 1584-ben feleségül vette unokatestvérét, Dobó Krisztinát, és elfoglalta annak sárospataki birtokait. A rokonság az erőszakos behatolást, birtokfoglalást nem hagyta annyiban, pert indítottak ellene. A hosszan húzóódó per végül is úgy végződött, hogy 1588-ban a vádakát elejtették, ámde a házasságát érvénytelenítették...

Mélyes szerelme újra fellángolt Losonczy Anna iránt, de a frigyből ezúttal sem lett semmi, csak a Júlia-versek örzik a nagy szerelem szép emlékét. Szinte megváltás számára az 1589-es új hadjárat, amelynek hírére Lengyelországba vándorolt. Lengyelhonban írta a Célia-verseket; műzsája Szárkány Anna (Wesselényi Ferencné), egy újabb asszony az életében. Hazatérése után, 1591-ben ismét hadba vonult, részt vett Divény és Kékkő ostrománál. Míg nem 1594-ben Esztergom

ostrománál török ágyúgolyótól származó sebeibe halt bele.

A Palóc Társaság 1993 októberében, Balassi Bálint kettős évfordulóját megelőzően, a kékkői várba invitált. A ködös, borongós októberi reggelen bizony nagyon is kékek látszott az ősrégi vár. A buszállomásról gyalog kaptattam fel a várba. A Balassák sásfészkének egyik termében kellemes hangulat fogadott. Az asztalon virág, a falakon régi festmények, köztük Balassa Bálint arcképe, ám vendéglátóim gyorsan figyelmeztettek, hogy ne téveszsen meg a kép, mivel egy száz esztendővel későbbi Balassa-rokont ábrázol. A kései utód kalandozásaival ugyan túlszárnyalta a vitéz költőt, de a költészetben csak epigonja maradt...

A kékkői Balassi-szimpózium eredményes volt, sok szép előadás, hozzászólás hangzott el. Hrubík béla, a lelkes magyar „palócok” egyike Balassi Bálint életéről és munkásságáról tartott előadást, majd Urbán Aladár, a Palóc Társaság alapítója elmondta, hogy a kettős évforduló jegyében szeretnének a kékkői, valamint a zólyomi várban is emléktáblát elhelyezni. A zólyomi várat dr. Jozef Heneš, a vármúzeum igazgatója képviselte, a házigazdánk pedig dr. Vladimír Siváček múzeumigazgató volt. A pozsonyi Magyar Kulturális Központot az akkori igazgató, Sunyovszky Sylvia és az intézmény titkára, Szabó László képviselte.

Az elhangzott előadások utáni vitából kitént, hogy a „Balassi-kultusz” közkinccsé kell tenni, mivel költészete meghatározó hatással volt a magyar és a szlovák költészet fejlődésére is. Balassi a történelmi Felvidéken született, és életének jelentős részét itt töltötte. Hamvai a hibbei katolikus templomban, a családi sírboltban pihennek. Zólyom várában, ahol született és gyermekkorát töltötte, a születési évforduló tiszteletére szobrot vagy emléktáblát kell állítani. Ugyancsak emléktábla kerüljön a kékkői vár falára, amely ősidők óta a Balassák birtoka volt...

Aztán a tanácskozás befejező részében az érintettek mondtak véleményt. A zólyomi igazgató mintha egy picit habozott volna, fontosnak tartotta a szobor vagy emléktábla elhelyezését, de a felsőbb hatóságok beleegyezésére, jóváhagyására hivatkozott. Dr. Vladimír Siváček, a kékkői igazgató határozottabb volt, kijelentette, hogy emléktábla elhelyezésének és méltó emlékünnepp megrendezésének nem látja akadályát.

Balassi Bálint emléktábla a zólyomi várban

„*A vár mindig a Balassáké volt, közülük a kimagasló Balassi Bálint megérdemli az emléktáblát és emlékszobát is kaphat állandó jelleggel*” – mondta az igazgató.

Sunyovszky Sylvia arról biztosította a jelenlevőket, hogy tekintettel az ügy fontosságára és az idő sürgősségére, tájékoztatni fogja minisztériumát, és majd a szlovák és a magyar minisztériumok egyeztetik nézeteiket, s azok után sor kerülhet a tervek, javaslatok megvalósítására.

A magyar lantos kettős évfordulójának megünneplésével kapcsolatban 1994 elején jó híreket kaptunk. Megjelent Balassi gyűjteményes kötete, de nagyon hamar el is fogyott. A Kékkőn elhangzott feladatok – ami az emléktáblák elhelyezését illeti – beindultak. Hírt kaptunk Balassi Bálint mellszobrának készülésétől a zólyomi vár részére és a kékkői emléktábláról, dobormúról is. Ugyancsak jó hír volt, hogy restaurálják a hibbei emléktáblát, amely az idők során megrongálódott...

No, de azért mégsem mentek oly gördülékenyen a dolgok, mint azt elképzeltük. Az egyik szlovák napilap olvasójához (?) eljutott a hír, hogy Balassi Bálint kerek évfordulójának tiszteletére a szülői vár falán emléktáblát és mellszobrot helyeznek el. Nyomban tollat ragadott és tiltakozott eme „nacionalista” elhatározás ellen, illetve tudtul adta ország-világ előtt, hogy csak egy feltétellel ért egyet a „táblaavatással” és a „szoboremeléssel”. Ha Magyarországon a magyarok egy szlovák nagyságnak is táblát, szobrot emelnek...

Néhány nappal később ugyanazon lap hölgy olvasója szembeszállt a javaslattal, mondván, hogy Balassi esetében reciprocitásnak helye nincs, hiszen Zólyomban, Szlovákiában született, szlovákul írott verseit Bécsben megtalálták, tehát szlovák költő volt, csak mások kisajátították. Nyugodtan jöhet az avatás; egyetlen feltétellel: a szöveg „csak” szlovák legyen!

Humorzsák

Szigetvári-Szattinger Krisztián

2/3 oldala

Szigetvári János szellemében

Szigetvári-Szattinger Krisztián

Tavaszcímzés szójátékok

Hülye vádló = **Gügyész**

Bajcsináló mesehős = **Galibaba**

Rendőrpaprika = **Zsaruló**

10 x100 védett állat befogadására alkalmas természetvédelmi terület = **ezervátum**

Milyen erő hajtja az alkoholistát a kocsmába? = A felest **felhajtó erő**

Bemutató a gázolajjal működő autókban = **Dieselítő**

Milyen a kutya személyiség? = **Eblematikus**

Kötöny hitvesének hajviselete = **Kunty**

Önző ember szenved = **Egonizál**

Dalai láma női utóda = Dalai **dáma**

Harapós földmunkagép = **Bulldogzer**

Hová zárják a lázongó harcművészt? = **Karaténba!**

Botrányos művészi hitvallás = Arc **pirítóca**

Képzett riporter = **Tudósító**

Főspenót = **Parajvezető**

S végezetül:

Mit mond, aki véletlenül megissza a sósavat? = Én nem vagyok a **savak** embere!

Rónaky Edit

Humor

Rónaky Edit

Híres emberek jellemzése dióhéjban
– Feleki László tollából

Ady Endre – Fel-feldobott költő.

Agricola, Gnaeus Julius – Hírnevét nem is annyira britanniai győzelmeinek köszönhette, hanem annak, hogy Tacitust választotta vejeül.

Aiszkülosz (Aischylos) – Hatalmasabb titán volt, mint azok, akiről írt.

Akhilleusz (Achilles) – Inkább sebezhető sarkával, mint hős voltával szerzett maradandó hírnevet.

Álmos – Árpád-házi törzsfő.

Amundsen, Roland – Élt, halt a sarkutazásért.

Anonymus – Ismert nevű történetíró.

Arisztophanész – A tragikumot a humorig fejlesztette.

Arisztotelész – Megfogalmazta a logikát, hogy évezredek át legyen mit kicsavarni.

Arkhimédész (Archimedes) – Az első, de nem az utolsó tudós, akinek a köreit megzavarták.

Bach, Johann Sebastian – Programjával a zenét, és nem a programzenét választotta.

Balassa Bálint – Bebizonyította, hogy a költői hírnév néha maradandóbb, mint a katonai.

Balzac, Honoré „de” – Napóleont akarta túlszárnyalni, ami sikerült is neki, mert kétségtelenül jobb regényeket írt, mint a császár.

Báthori István – Lengyel király, aki idehaza csak a fejedelemségig vitte.

Baudelaire, Charles – Ma is hervadhatatlanok a romlás virágai.

Beecher-Stowe, Harriet – Tamás bátya kunyhójából híresebb épület lett, mint sok felhőkarcoló.

Beethoven, Ludwig van – Ha hallhatta volna csodálatos Kilencedik szimfóniáját!

Béla, IV. – Ő tanította meg a magyarokat újjáépíteni.

(folytatjuk)

A Concerto Kft.
bemutatja

Saxon
Masterplan koncert

2007. április 26.,
19:00 óra
Budapest,
Petőfi Csarnok

Kamelot

A Concerto Kft.
bemutatja

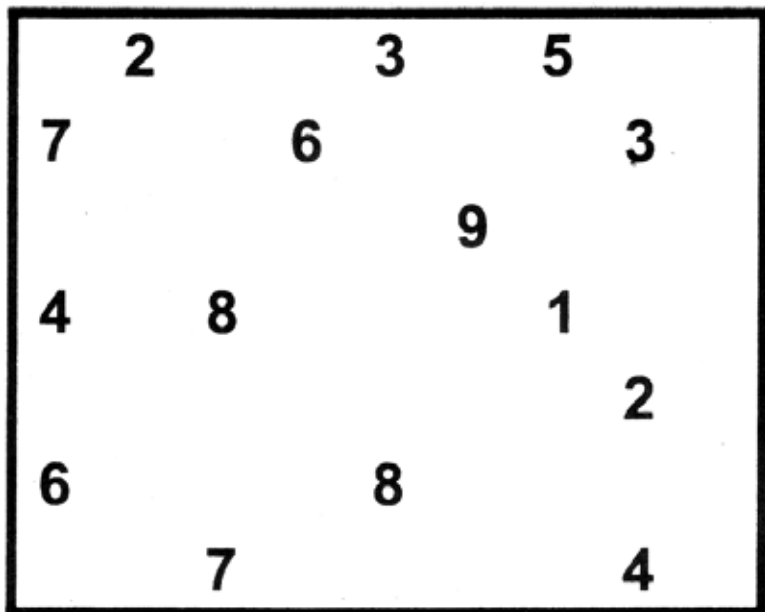
Kamelot
Leaves' Eyes koncert

2007. április 13.,
19:00 óra
Budapest,
Wigwam Klub

Jegyinformáció: www.concerto.hu, www.ticketportal.hu

Logika- és memóriafejlesztés

Vonalas

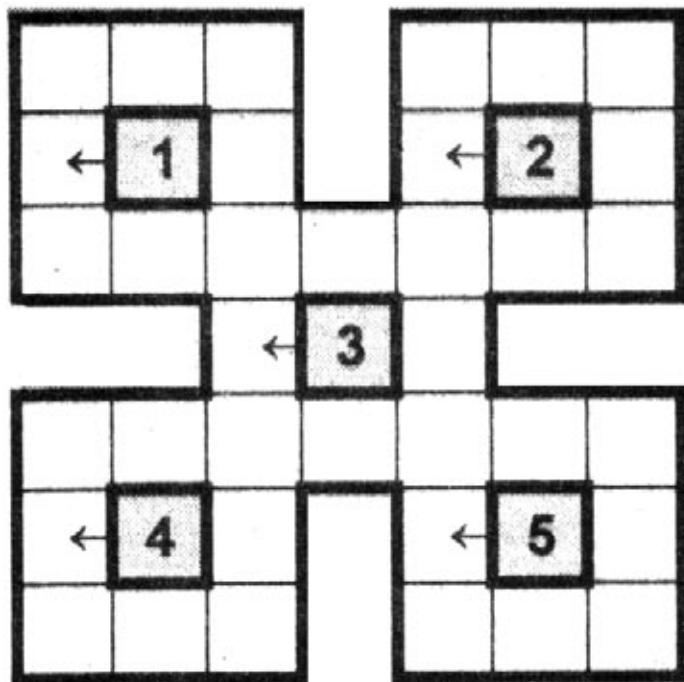
Két egyenes vonallal kell szerkeszteni a fenti téglalaplóból három háromszöget úgy, hogy minden háromszögben a számok összege egyforma legyen. Mekkora ez az összeg?

Poharak

Egymás mellett áll 3 teli és 3 üres pohár. Helyezzük át őket úgy, hogy egy teli pohár után üres, majd ismét teli pohár – váltakozva – következzen. De csak egyetlenegy pohárhoz szabad hozzányúlni!

Körbe-körbe

A következő 5 szót kell elhelyezni az ábrában a nyíllal jelzett négyzetből kiindulva, az óramutató járásával megegyező irányba haladva. Minden szó első és utolsó betűje ugyanaz.

SAVANYKÁS, SIMOGATÁS, SOROZATOS,
SUMÁKOLÁS, SZENTÍRÁS

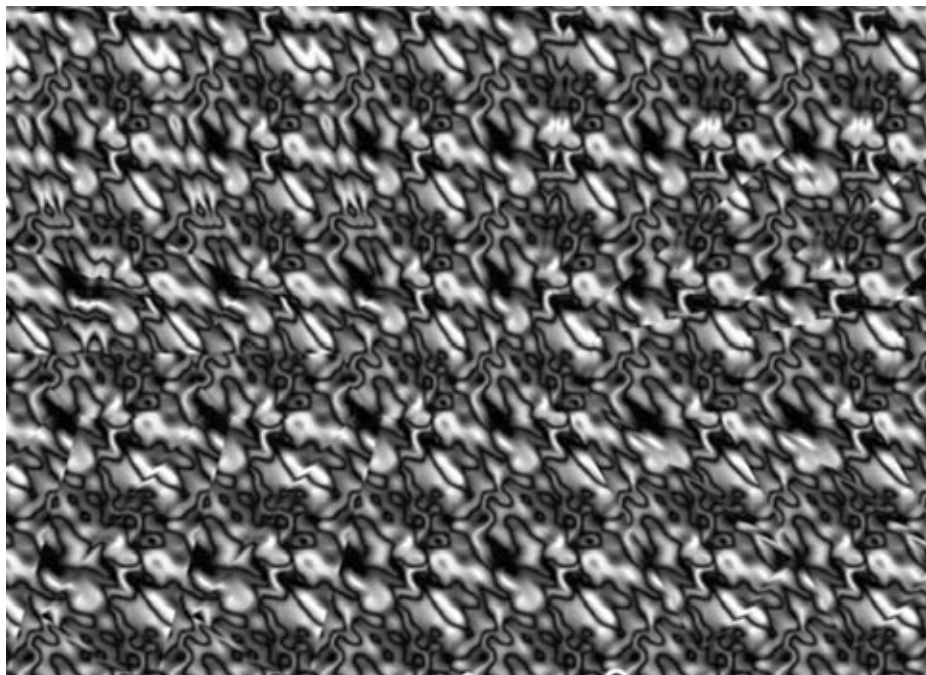
Hány évesek?

Dani és húga, Bianka, együtt 20 évesek. Dani és Anya együtt ugyanannyi éves, mint Bianka és Apa együtt. Négyen együtt 94 évesek. Hány éves mindegyikük, ha tudjuk, hogy a két gyerek között 4 év a korkülönbség?

Tér-kép

A szöveg melletti képen felfedezhető egy elrejtett ábra, mégpedig térben érzékelhető!

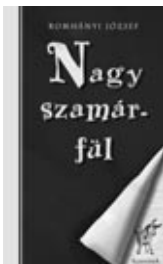
A háromdimenziós kép úgy válik láthatóvá, ha a képet szorosan az orrunk elé tartva, a részletekre nem figyelve nézzük, majd lassan eltávolítjuk magunktól – olvasótávolságban kiderül, mi rejtőzik a képen!

Az Alexandra Kiadó könyv-újdonságai

Romhányi József: Nagy számárfül
130x200 mm, 176 oldal, ára: 1999 Ft

A „Rímhányó Romhányi” rímeit a legtöbben ma is a Mézga Aladár különös kalandjai, a Kérem a következőt – Dr. Bubó és a Flinstone család rajzfilmekből ismerik. Romhányi József a nyolcvanas évek elején gyűjtötte össze kiadásra érdemesnek tartott verseit, kötetet formált belőlük, így született meg a Szamárfül. A könyv e kötet bővített, új illusztrációkkal ellátott változata.

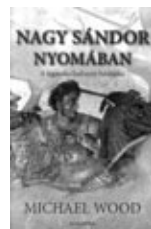
Jaromir Malek: Tutanhamon kincsei
315x280 mm, 64 oldal, ára: 7990 Ft

Az ókori Egyiptom öröksége máig elbűvölő hatással bír. Sírrablók és régészek évszázadokon át igyekeztek felkutatni a fáraók sírjainak elrejtett kincseit; végül 1922. november 26-án felfedezték Tutanhamon király sírját, amely bűvöletbe ejtette a világot. Azóta is történetek keringenek a sír felfedezéséről, valamint arról a gyermekkirályról, aki több mint 3000 év háborítatlan pihenés után maga is legendává vált, s ma is világszerte megmozgatja az emberek képzeletét. Ez a csodálatosan illusztrált könyv több mint 30 ritka dokumentum kivehető másolatát tartalmazza.

Michael Wood: Nagy Sándor nyomában
A legendás hadvezér hódításai
145x215 mm, 224 oldal, ára: 2699 Ft

Alexandrosz, azaz Nagy Sándor expedíciója az ismert világ nagy részének meghódítására a bátorság és a kegyetlenség, a kitartás és a kicsapongás, a lovagiaság és a kapzsiság története. Kétezer-háromszáz évvel Alexandrosz ázsiai hadjárata után Michael Wood történész arra vállalkozott, hogy eredeti, ókori forrásokat használva végigjárja a titokzatos és kegyetlen, eposzba illő hódító hadjáratot, és az olvasóval is megosztja tapasztalatait.

* * *

A kiadó weboldala www.alexandra.hu címen található.

Törtely Zsuzsa

Törtely Zsuzsa

Magyar Kultúra Napja

Idén, január 20-án a Magyar Kultúra Napja Baranya megyei rendezvényét Szentlőrincen tartották meg. A kisváros első embere, dr. Györfvári Márk polgármester az impozáns kultúrközpontban meleg szavakkal üdvözölte a Himnusz születése kapcsán idelátogató vendégeket. A megye kulturális vezetése számos kitüntetést, díjat adott át a kiemelkedő kulturális munkát végző csoportjainak, személyeinek. Nívódíjat kapott a Sásdi Könyvtár, valamint a Szentlőrinci Művelődési Ház kollektívája és a Bartók Béla Férfikar.

Elismerő oklevélben részesült a Mágocsi Nyugdíjasok Egyesülete és Sziveri Mátyásné, az egyesület elnöke. A Baranya Honismereti Egyesület ideai kitüntetettje Hegedüs Éva titkár. A Pécs-Baranyai Kóruszövetség díját Imréné Ivánfi Márta mohácsi karnagy vehette át. A Magyar Népművelők Baranya Megyei Szervezete Lemle Géza díját Varga Ferencnek, a Szivárvány Gyermekház címzetes igazgatójának ítélték oda. A díjak átadása impozáns kulturális műsorral párosult, melyen a helybéli általános iskola és zeneiskola növendékei, valamint zenetanárai működtek közre. Az est koronájaként az immár nívódíjas Bartók Béla Férfikar Lakner Tamás vezetésével igényes, változatos, sokáig emlékezetes műsorával zárta a rendezvényt.

Imréné Ivánfi Márta átveszi a díjat – fotó: Tóth László

Szarvas István

A bor, mint a gyógyítás eszköze

Szarvas István

A természet gyógyítja a betegségeket – e gondolatot még Hippokratész fogalmazta meg. A római katonák fürdőkben pihenték ki fáradalmaikat, Kleopátra állítólag számártejben áztatta magát. A számártej manapság újra szerepel a wellness szolgáltatások menüjében a hagyományosnak számító gyógy- és ásványvizes kezelések, vagy a jól ismert iszappakolás mellett.

Salernóban a XI-XII. században hírneves orvosi iskola működött, amely egyesítette a görög (Hippokratész) és az arab (Avicenna) orvoslást, életszemléletet. A salernói iskola alapelve: az ember természettel egybeforrott lény, és ezt az összhangot kell egészséges életmód segítségével fenntartani. Különböző módszereket alkalmaztak a testi-, lelki felfrissülés eszközeként. Az ember testét és lelkét szigorú étrenddel, fürdással, masszírozással, sportolással, elmélkedéssel, színházi előadásokkal frissítették fel.

Magyarországon a legújabban alkalmazott terápia alapja például a szőlő és a jó bor. A högyé-szi Gróf Apponyi Kastélyszállóban a közelmúltban bemutatott prevenciósz gyógymód a Salvin borterápia is így működik. Kezdődik azzal, hogy törkölyből vagy szőlőmagporból pakolást készítenek a kliens számára, talpától a nyakáig beborítják vele, majd becsomagolják egy fóliába, hogy felmelegedjen a bőre és meginduljon a méregtelenítés folyamata. Ezt követően zuhanyozás után az egész testet szőlőmagolajat tartalmazó krémmel masszírozzák. A harmadik szakaszban borzselés kádfürdő következik, ahol a páciens testét vízsugarakkal dögönyözik, miközben ő bort kortyolgat. A bor polifenol tartalma miatt kiváló antioxidáns. A vörösborok különösen ajánlottak. A kívánatos mennyiség naponta 2-2,5 deciliter, mégpedig abból a borfajtából, amelyet az egészségállapot felmérése után, személyre szólóan javasolnak a páciensnek. Végezetül, hogy a testi és lelki egyensúly teljesen helyreálljon, a fizikai kezeléseket követően következhet az elme vidítása, ezért aztán esténként színészek és muzsikások szórakoztatják a kúra résztvevőit. Egy négynapos kúra a négycsillagos szállodában 1000 euró.

Befejezőképpen Romics Imre professzor véleménye a Salvin borterápiáról: „A lélek és a test harmóniájának szükségessége már az ókorban is ismert volt. Azóta a kémiai anyagokkal és az ionizáló sugarakkal végzett kezelések mellett az előbbi érdemtelenül háttérbe szorult. Minden törekvés, amely a fenti harmónia újra alkalmazásának bevezetését célozza meg, támogatást érdemel. Mint urológus, akinek a betegek nagy részét az időskorúak teszik ki, különös hangsúllyal tartom fontosnak e program létrejöttét és elterjedését.”

» Rádióműsor «

RÉGIÓ RÁDIÓ 101.7 A Magyar Rádió Pécsi Körzeti és Nemzetiségi Stúdiója

Műsorrend magyar nyelven, hétköznapokon:

HAJNALTÓL REGGELIG FM 101.7 MHz, AM 873 KHz

5.55	Műsorkezdés, hírek röviden
6.00	Reggeli Krónika
6.10	Meteorológiai körkép
6.15	Dél-Dunántúli Krónika
6.23	Regionális lapszemle
6.30	Hírek, közlekedési információk
6.38	Sportösszefoglaló – Rádivy Milenko hírei
6.45	A Dél-Dunántúl hírei
6.52	A nap témája – riportban
7.00 – 8.00	Az előző óra menetrendje
8.00	Hírek
8.05 – 9.00	Magazinóra riportokkal
9.00 – 12.00	Nyitott stúdió! FM 101.7 MHz Zene, kevés szóval – benne többek közt: Zenejubilista, Ingatlanpiac magazin, A rend őrei, Jelige
12.00	Déli Krónika

DÉLUTÁN FM 101.7 MHz, AM 873 KHz

12.30	Friss Juice – szórakoztató műsor Varga Zoltánnal
15.00	Dél-után – a Régió Rádió zenés magazinműsora, benne többek közt:

Hétfő:	Vitaforum politikuskokkal Autó-motor 101.7 (Szerkesztő: Gungl László)
Kedd:	A jövő útjai – regionális térségfejlesztési óra Harminc perc alatt a zöld körül – környezetvédelmi műsor Hangosfilm! DVD-magazin kéthetente (Szerkesztő: Kovács Miklós)
Szerda:	„Jelige” – Apróhirdetések, nagy történetek... Különleges apróhirdetések története után nyomozunk Fogadó – gasztronómiai magazin; (Szerkesztő: Zsoldos László)
Csütörtök:	Színház-tér (pécsi színházi magazin) Színház-park (kaposvári színházi magazin) Somogyi történetek (Szerkesztő: Nagy Gábor és Koszits Attila)
Péntek:	Kulturális főváros magazin Dalfaragó – mesélje el történetét, mi írunk hozzá zenét! Életmód-magazin (Szerkesztő: Varga László)
18.00	Esti Krónika
19.00	Estidőben! – szórakoztató műsor telefonos játékokkal és oldies-slágerrel, nosztalgia-muzsikával 22 óráig;

Hétfői műsorrend magyar nyelven:

Szombat	
9.00 – 12.00	Jó pihenést! – szórakoztató műsor, benne többek közt: Négyes Retro – régi nagy slágerek a 4-es stúdióból Ez volt a 7: az elmúlt napok összefoglalója Telefonos játékok
12.00	Déli Krónika
13.00	Hangulatbrigád! Élet, zene, fiatalság – a Régió Rádió ifjúsági műsora
14.00	Édes Éter! – interaktív telefonos kívánságműsor 18 óráig Bizse Ferencsel Telefon: 72/518-318 SMS-vonal: 30/30-30-233
18.00	Készülj az estére! A zene java Császár Anditól
22.00	Késő esti krónika

Vasárnap (hírek óránként)

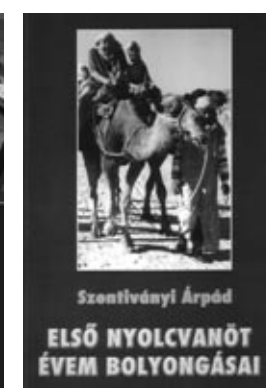
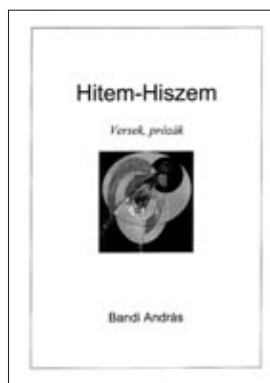
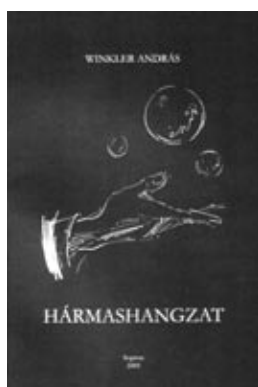
8.00	„Kapocs” – ökumenikus magazin
9.00	Művészbejáró, Somogyi magazin, Tolnai magazin, Régió Portré (forgóban)
10.00	Archívumunk értékei – az elmúlt 55 év hangemlékei
12.00	Déli Krónika
14.00	Kórusdobogó, Komolyzenei kaleidoszkóp, Lemezbörze (heti forgó)
15.00	Ismétlőóra
16.00	„MÁS” – a Dél-Dunántúlon élő kisebbségek magyar nyelvű műsora
17.00	Pannon koncerttükör – a Pannon Filharmonikusok Pécs és a Régió Rádió közös műsora (A sorozat szerkesztője: Kovács Attila)
18.30	Opera-félóra – érdekességek az opera világából

Nemzetiségi műsoraink

<i>Horvát nyelven:</i>	
AM 873 KHz	9.00 – 10.30, 20.00 – 20.30
<i>Német nyelven:</i>	
AM 873 KHz	10.30 – 12.00, 19.30 – 20.00
<i>Szerb nyelven:</i>	
AM 873 KHz	13.00 – 14.00, 20.30 – 21.30

A pécsi Régió Rádió elérhetőségei:

Telefon: 72/518-333
Fax: 72/518-320
E-mail: pecsiradio@radio.hu
Net: www.pecsiradio.hu

K
ö
n
y
v
a
j
á
n
l
ó
n
k

Március – Tavaszelő, Böjtmás hava						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
			1 ☾	2 *	3	4 ●
5	6 ♠	7 ♠	8	9	10 *	11
12 ☉	13 *	14	15 L	16	17 ♠	18 ♠
19 ☉	20 ☾	21	22	23	24 *	25 ☉
26 ♠	27 ♠	28	29	30	31 ♠	

☉ Első negyed ○ Újhold ☾ Köd
 ☉ Utolsó negyed ♠ Csapadék * Hó
 ● Telihold L Lehülés

Kéri János

Paraszti regulák március havára

- március 12.: A Gergely napon elvetett mák nem férgesedik meg. „Ritka, ha jó, hideg, szeles; sokszor megrázza a szakállát: havazik.”
- március 18., 19., 21.: Szent József napján a madarak megszólalnak, mert a hagyomány szerint József kiosztotta nekik a sípokat. Ha ilyenkor szivárvány látható az égen, jó búza és bortermésre lehet számítani. „Sándor, József, Benedek, zsákban hoznak meleget. Bontsátok a zsákot ki, fusson a hideg, jöjjön a meleg erdőre, mezőre, libalegelőre.” Benedek napja a csillagászati tavasz kezdete, visszaérkeznek a golyák.

Megjegyzés: Az újhold (○) előtt és közben hidegfronti hatás várható. A telihold (●) előtti napokban és közben melegfronti hatás várható.

Márciusi névnapok

1. csütörtök	Albin, Albina
2. péntek	Lujza
3. szombat	Kornélia
4. vasárnap	Kázmér, Zorán
5. hétfő	Adorján, Adrián
6. kedd	Leonóra, Inez
7. szerda	Tamás
8. csütörtök	Zoltán
9. péntek	Franciska, Fanni
10. szombat	Ildikó
11. vasárnap	Szilárd, Borsika
12. hétfő	Gergely
13. kedd	Krisztián, Ajtony
14. szerda	Matild, Tilda
15. csütörtök	Nemzeti ünnep,
Kristóf
16. péntek	Henrietta
17. szombat	Gertrúd, Patrik
18. vasárnap	Sándor, Ede
19. hétfő	József, Bánk
20. kedd	Klaudia, Alexa
21. szerda	Benedek,
Napsugár
22. csütörtök	Beáta, Izolda
23. péntek	Emőke
24. szombat	Gábor, Karina
25. vasárnap	Irén, Írisz
26. hétfő	Emánuel
27. kedd	Hajnalka
28. szerda	Gedeon, Johanna
29. csütörtök	Augusztá
30. péntek	Zalán
31. szombat	Árpád, Benő

Március 9., péntek

Pécs: Kortárs képzőművészeti kiállítás a Pécsi Műhelygalériában és a Tetőgalériában (Várady Antal u. 5/a). Nyitva: kedd-péntek 12-17 óra, szombat: 9-12-ig.

Szekszárd: Kovács Ferenc festőművész kiállítása a Művészetek Házában. Megtekinthető március 17-ig.

Kaposvár: A Grazi Fotóklub kiállítása az Együd Galériában. Megtekinthető március 13-ig.

Mohács: Múltból építkezem – Juhas Nándor fotóművész életmű kiállítása a Kossuth Filmszínházban március 25-ig.

Szekszárd: Cserekei Sándorné amatőr festő bemutatkozó kiállítása a Belvárosi Kávéházban április 7-ig.

Szekszárd: Mednyánszky – válogatás a Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményéből a Wosinsky Mór Megyei Múzeum emeleti kiállítótermében június 15-ig.

Március 10., szombat

Zselic, Bőszénfa: Túra a Duna-Dráva Nemzeti Park munkatársaival: Kakasmandikó túra – információ: 72/518-222

Március 14., szerda

Bonyhád: 18 óra – Rendületlenül – Irodalmi teaház Arany János születésének 190. évfordulója alkalmából a Művelődési Központban

Nagykanizsa: 19 óra – Tavasz Művészeti Fesztivál: megnyitó. Marton István polgármester köszöntője után az 50 éves Benkó Dixieland Band koncertje az Ifjúsági és Civil Házban

Kaposvár: XVI. Kaposvári Tavasz Fesztivál. „A szeretet hídján” – március 14–30. – 19.30 – Fesztiválnyitó előadás a Csiky Gergely Színházban.

Március 15., csütörtök

Nagykanizsa: 19 óra – Fellegi Ádám Liszt-díjas zongoraművész estje az Ifjúsági és Civil Házban

Pécs: 19 óra – Pécsi Tavasz Fesztivál – 2007. A Pannon Filharmonikusok fesztiválnyitó koncertje a Pécsi Nemzeti Színházban

Március 17., szombat

Kisbajom, Móri erdő: Jelvénygyűjtő túra a Duna-Dráva Nemzeti Park munkatársaival: Csillagvirág túra – információ: 72/518-222

Kaposvár: 15 óra – Svenda István festőművész kiállításának megnyitója a Kaposfüredi Művelődési Házban. Megtekinthető április 6-ig.

Kaposvár: 17 óra – Kovács Valéria üvegfestő kiállításának megnyitója az Együd Galériában. Megtekinthető április 16-ig.

Március 18., vasárnap

Pécs: 10.30 – Vig örömmel mostan köszöntünk... – hangverseny Kodály Zoltán kórusműveiből a Csontváry Múzeumban.

Kaposvár: 19.30 – Benkó Dixieland Band koncert az Együd Árpád Művelődési Központban

Március 19., hétfő

Pécs: 19 óra – Maria Serrano és táncosai (Spanyolország) és Balogh Kálmán együttese flamenco estje a Pécsi Nemzeti Színházban.

Kaposvár: 19.30 – Szahara – a kezdet. Pincehelyi József fotókiállítása a Megyei és Városi Könyvtárban.

Március 21., szerda

Kaposvár: 15 óra – A Bojtorján Együttes gyermekelőadása az Együd Árpád Művelődési Központban

Dombóvár: 19 óra – A revizor. Színházi előadás a Művelődési Házban

Pécs: 19 óra – Világjáró művészek: Tokody Ilona operanékes és Vigh Andrea hárfaművész estje a Művészetek Házában

Pécs: 19 óra – Az Ister (ex M.É.Z.) együttes ír-skót népzenei koncertje a Dominikánus Házban

Március 22., csütörtök

Pécs: 17 óra – A horvátországi Baranya képekben – multikulturális etnográfiai fotókiállítás Mario Romulic fényképeiből a Művészetek Házában, április 20-ig.

Dombóvár: 18 óra – Milos Forman: Hair. Felnőtt filmklub a Művelődési Házban.

Március 23., péntek

Dombóvár: 20 óra – Rockbuli helyi és környékbeli zenekarokkal a Művelődési Házban.

Nagykanizsa: 19 óra – Tulman Géza előadói estje a Képzőművészetek Házában.

Kaposvár: 19.30 – Pitti Katalin operett-estje az Együd Árpád Művelődési Központban

Március 24., szombat

Kaposvár: 19.30 – Jazz Pression zenekar koncertje az Együd Árpád Művelődési Központban

Március 25., vasárnap

Kaposvár: 16 óra – Nemzetiségi est – horvát, német, lengyel, cigány, orosz, román csoportok közreműködésével az Együd Árpád Művelődési Központban

Nagykanizsa: 19 óra – Koncz Zsuzsa életmű koncertje. Helyszín: Zsigmondy – Széchenyi Szakképző Iskola tornacsarnoka

Március 26., hétfő

Dombóvár: A Város Hete – Dombóvár városá avatásának ünnepségsorozata március 26-tól április 1-jéig.

Nagykanizsa: 19 óra – Az Adagio együttes műsora az Ifjúsági és Civil Házban

Március 28., szerda

Kaposvár: 10 és 14 óra – Csipkerózsika – a Bóbita Bábszínház előadása az Együd Árpád Művelődési Központban.

Bonyhád: 17 óra – Egyszerű emberek – Kovács Zoltán festőművész kiállítása a Művelődési Központban, április 20-ig. Megnyitja: Kis Pál István költő, tanár.

Március 29., csütörtök

Dombóvár: 18 óra – Bibliismereti előadás. A víz, megmosás, fürdés jelképei. Művelődési Ház.

Bonyhád: 9 óra – Múzeumi gyermekfoglalkoztatás: Váraljai hímes tojások készítése a Völgysegyi Múzeumban.

Március 30., péntek

Mohács: Mohácsi Regös Ferenc festőművész emlékkiállítása április 29-ig a Kossuth Filmszínház kamaratermében születésének 90. évfordulója alkalmából

Dombóvár: Regionális Diákzenéjártó Fesztivál a Művelődési Házban, március 30-tól április 1-jéig.

Kaposvár: 15 óra – XVI. Katonazenekari találkozó. Kossuth tér.

Március 31., szombat

Bonyhád: Német nemzetiségi táncfőző, március 31–április 1. Művelődési Központ

Április 1., vasárnap

Zengővárkony: Országos ifjúsági tojásfestő verseny a Míves Tojás Múzeumban (telefon: 72/466-605)

Április 2., hétfő

Nagykanizsa: 19 óra – Dallal, táncsal Zalában – a Tüttő János Nótaklub és a Kanizsa táncegyüttes műsora az Ifjúsági és Civil Házban.

Április 4., szerda

Nagykanizsa: 19 óra – Kovács Szilvia musical estje a Képzőművészetek Házában

Pécs: 19 óra – Boldoczki Gábor (trombita), Kertesi Ingrid (ének) és a Budapesti Vonások barokk zenei hangversenye a ZeneParkban

Ez a Hetedhéthatár

220. száma

web-oldalunk: www.hetedhethatar.hu